

Editoriál (Ľ. Miškovič)	3	Keď myslenie ustúpi (F. Barna)	28
Diár 2008 (F. Barna, L. Grobár)	4	Téma: Svätý Pavol	29
Konkatedrála a Bazilika minor (S. Engel)	6	Zoznámte sa, prosím... svätý Pavol (J. Barlaš)	30
Vianoce tralal...atď. (L. Durkaj)	9	Balada o Pavlovi (Ľ. Miškovič)	32
Ďakujeme...	10	Pavlove cirkevné obce (J. Barlaš)	33
Schody (L. Grobár)	12	Hľadanie otázok (Ľ. Miškovič)	36
Predstavujeme... (Ľ. Miškovič)	13	Dopovedané	38
Prišli z východu (J. Barlaš)	14	Stretnutie na predmestí (J. Koval)	40
Putovanie na Velehrad (T. Kormaník)	18	Láska na prvé počutie (story) (Ľ. Miškovič)	42
Kde sme boli, keď sme tu neboli (pastoračný ročník)	20	Jubilejné roky (S. Engel)	44
Apoštolský nuncius na Slovensku (rozhovor)	24	Evanjelium je film (recenzia) (J. Barlaš)	46
Vplyv hudby a reklamy na človeka (rozhovor)	26	Pre deti (L. Jeremiáš)	48
		Výroky otcov	50

BOROMEO (www.kske.sk/boromeo) - **Šéfredaktor:** Ľubomír Miškovič - **Zástupca šéfredaktora:** Dalibor Ondrej - **Redakčná rada:** František Barna, Slavomír Engel, Ladislav Jeremiáš, Ján Koval', Lukáš Grobár, Jozef Barlaš - **Grafická úprava:** Peter Rusnák, Peter Leško - **Jazyková úprava:** Valika Pachová - **Vydáva:** Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - **Adresa:** Hlavná 91, 042 03 Košice - **E-mail:** casopisboromeo@gmail.com - Vychádza dvakrát do roka - **Tlač:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Námestie Kráľovnej Pokoja 3, 080 01 Prešov - **Predná obálka:** Mons. Mario Giordana (foto: Peter Zimen, TKKBS) - **Zadná obálka:** Ilustračné foto: Peter Rusnák

Po dlhom čase som sa opäť vrátil ku klasike. Boli to hrdinovia divokého západu, Winnetou a Old Shaterhand, ktorí mi tvorili spoločnosť v posledných prázdninových týždňoch. Nanovo som prežíval ich dobrodružstvá, ako to bolo keď som bol v mladšom veku. Ku každému z nich akosi neodmysliteľne patril aj ich kôň. Neraz to bol práve kôň, kto im zachránil život. Svätému Pavlovi však práve pád z koňa zachránil život.

Prepáčte mi toto kvalitatívne iste neporovnateľné porovnanie. Pavol si

*pri páde z koňa možno
trochu aj zanedával,
no iste bol rád, že žije.
Dnes je tým, kto od Boha
náuku nám dáva,
a teší sa, keď z nej žijeme.*

A tak sa Cirkev vracia v tomto roku ku svojej „klasike“, ku sv. Pavlovi. Aj toto číslo Boromea si v prvom rade všíma tohto apoštola. Prijemný „klasický“ zážitok.

ĽUBOMÍR MIŠKOVÍČ
šefredaktor

FRANTIŠEK BARNA, LUKÁŠ GROBÁR

FOTO: LADISLAV VARGA

800S яÀiD

1. – 6. 9. 2007 – Duchovné cvičenia. Ešte pred začiatkom akademického roka sme sa spoločne zúčastnili na duchovných cvičeniach, ktoré sa konali na Spišskej Kapitule. Úlohu exercitátora tento rok prijal páter Vladimír Kasan z rehole benediktínov. Témou duchovných cvičení boli tajomstvá ruženca svetla, ktorý zaviedol veľký pápež Ján Pavol II. Aj táto jednoduchá modlitba ľudovej zbožnosti si zasluhuje, aby sme sa nad ňou pozastavili. Exercitátor nás upozornil na to, že opakovanie Zdravasov je prejavom našej lásky. Ono posilňuje puto, ktoré je medzi nami a Kristom. Ved' na neho, aj keď sa to na prvý pohľad nezdá, je táto modlitba plne zameraná. Počas jednotlivých dní sme sa teda hlbšie zamýšľali nad tajomstvami Ježišovho verejného účinkovania medzi ľuďmi. Nech to, čo bolo zasiaté počas týchto duchovných cvičení, v priebehu ďalších dní rastie a prináša ovocie.

16. 9. 2007 – Nástup do seminára. Po prázdninách a nedávnych duchovných cvičeniach sme sa vrátili do seminára. Začal sa pre nás ďalší rok formácie. Niektorí po jeho skončení prijíma kňazské či diakonské svätenia, iní sa ešte len zoznámia so seminárom a jeho obyvateľmi. Všetkých nás však zjednocuje povolanie dané nám od Krista, ktoré chceme ďalej rozvíjať.

4. 10. 2007 – Veni sancte. V tento deň sa v našom seminárnom kostole za účasti otca arcibiskupa Alojza Tkáča konalo slávnostné otvorenie akademického roka Veni Sancte. V slávnostnej homílii sa otec arcibiskup dotkol úlohy veriacich laikov v Cirkvi a v spoločenskom živote. Poukázal na mnohé ob-

lasti, v ktorých môžu veriaci vydať živé svedectvo o Kristovi. Je to hlavne prostredie rodiny a v príhovore apeloval aj na nás seminaristov. Zdôraznil nám kvalitné využívanie času v priebehu našej formácie v kňazskom seminári. Pri tej to slávnostnej príležitosti otec arcibiskup uviedol do úradu nového rektora Františka Katriňáka (*viac sa o novom rektorovi dozviete na str. 13*).

10. – 12. 10. 2007 – Púť na Velehrad. Na známom pútnickom mieste vo Velehrade sa stretli bohoslovci všetkých seminárov z Moravy, Čiech a Slovenska. Program sa začal slávnostnou svätou omšou, ktorú celebroval brnenský pomocný biskup Vojtěch Cykrle. V homílii sa zamerail na Pannu Máriu ako vzor veľkej pokory, ktorá ochotne povedala Bohu svoje „fiat“. Po svätej omši sa rôznym spôsobom predstavili jednotlivé semináre. Aby sme sa na tomto stretnutí mohli navzájom aj trochu spoznať, popoludní sme sa rozdelili do menších skupiniek. Tak sme v užšom kruhu rozprávali o našom prežívaní času formácie v seminári. Mohli sme spoznať rozdiely i spoločné črty našich seminárov. Oficiálnym záverom stretnutia bol Akatyst pod vedením bohoslovcov

Púť na Velehrad

z prešovského seminára. Stretnutie bohoslovcov zo všetkých seminárov Slovenska, Čiech a Moravy na Velehrade a čas strávený medzi rodinami v neznámom prostredí sa stali zážitkami, na ktoré ešte dlho budeme spomínať. **viac na str. 18**

14. 10. 2007 – Prváci vs. Seminár. Tento utorok sa niesol v znamení futbalu. Ako tradične aj tento rok nastúpil výber seminára proti nováčikom – prvákovi. Po prednáškach a obede chlapci odišli na ihrisko do Košických Olšan. Za pomoci našich predstavených zápas skončil nerozhodne 3:3 a po penaltách 4:2, takže prváci vyhrali čím prekvapili celý seminár.

4. 11. 2007 – Slávnosť sv. Karola Boromejského. Spolu s predstavenými nášho seminára sme si pripomenuli svojho patróna sv. Karola Boromejského. Mons. Alojz Tkáč, košický arcibiskup pred slávnostnou svätou omšou požehnal reverendy našim bratom š t v r t á k o m . Potom nasledovala slávnostná svätá omša, ktorú celebraval otec arcibiskup. v našom seminárnom kostole. V homílii sa nám prihovoril

Mons. Jozef Jarab

Jozef Jarab, rektor kňazského seminára na Spišskej Kapitule. Zamerail sa na obyčajné ľudské hodnoty, ktoré si často nevšímame. Sú to napríklad ruky tých ľudí, čo denne prispievajú k tomu, aby sme mali na stole vždy čerstvý chlieb. Pripomenul nám aj potrebu modlitby za tých, ktorých zatiaľ nepoznáme, ale v našej budúcnosti zohrajú dôležitú úlohu.

Po svätej omši nasledovala akadémia k úcte sv. Karola Boromejského, ktorú pripravili naši terciaci. Jej súčasťou bola aj prednáška o. Juraja Juricu. V nej vykreslil osobnosť sv. Karola ako reformátora Milána. Tento svätec dobre pochopil, že každá reforma musí začať vnútornou reformou seba samého. To sa v priebehu celého jeho života odzrkadľovalo vo vytrvalej starostlivosti o jemu zverený ľud i kňazov, na ktorých kvalitnej formácii mu veľmi záležalo.

Aj touto slávnosťou sme si mohli pripomenúť osobnosť svojho veľkého patróna a povzbudiť sa jeho príkladom na našej ceste povolania.

16. 11. 2007 – Púť do Kavečian. Z príležitosti jubilejného roka sv. Pavla sme my bohoslovci absolvovali púť do farského kostola sv. Petra a Pavla v Kavečanoch. Slávnostnú sv. omšu celebraval otec vicerektor nášho seminára Bartolomej Salanci. V homílii nám otec špirituál Ján Mihok predstavil život tohto Apoštola národov a jeho vplyv na súčasnosť.

29. 11. 2007 – Kandidatúra piatakov. Počas celodiecéznych rekolekcií, ktoré sa konali na sviatok patróna košickej arcidiecézy, sv. Ondreja, prijali naši bratia piatáci kandidatúru na svätenie diakonátu a kňazstva. My im vyprosujeme radosť z tohto rozhodnutia a vytrvalosť na ceste učeníkov Ježiša Krista.

19. 12. 2007 – Odchod na prázdniny. S veľkou radosťou v srdci a nádejou z príchodu Spasiteľa sveta v Betlehemskej maštaľke, odchádzame domov na vianočné prázdniny aby sme aj vám ohlásili túto zvesť a priniesli tiež náš časopis.... Požehnané Vianoce.

KONKATEDRÁLA A BAZILIKA MINOR

SLAVOMÍR ENGEL
FOTO: INTERNET

KONKATEDRÁLA A BAZILIKA MINOR

Svätý Otec, pápež Benedikt XVI., poctil dva kostoly Košickej arcidiecézy udelením významných titulov. Farský kostol sv. Mikuláša v Prešove vymenoval za konkatedrálny chrám Košickej arcidiecézy a Farskému kostolu Narodenia Panny Márie vo Vranove nad Topľou udelil titul bazilika minor. Tieto udalosti sa zapísali medzi významné udalosti v histórii našej arcidiecézy. Čím sú tieto dva kostoly význačné, že si zaslúžili takéto tituly?

PREŠOV

Farský kostol sv. Mikuláša v Prešove je najväčšou sakrálnou stavbou v Prešove a so svojimi rozmermi - dĺžka 55 m, šírka 35 m a výška 16 m patrí zároveň aj medzi

najväčšie kostoly na Slovensku. Rovnako aj veža s výškou 72 metrov patrí medzi najvyššie na Slovensku. Kostol sa začal stavať

v polovici 14. storočia na mieste bývalej kaplnky, ktorú postavili nemeckí kolonisti. Z rozhodnutia nemeckých občanov mesta Prešov patrocínium nového kostola pripadlo biskupovi

sv. Mikulášovi. História tohto kostola je veľmi zaujímavá a to hneď z viacerých dôvodov, najmä však preto, že často menil svojich majiteľov. Na začiatku 16. storočia ho rímskokatolícka cirkev prestavala do neskorogotickej podoby. Po Lutherovej reformácii sa celý Prešov zmenil na protestantský a tým pádom sa všetky kostoly, medzi nimi aj kostol sv. Mikuláša, dostal do rúk evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania, ktorej patril až do roku 1671. V období protihabsburských povstaní menil svojho majiteľa. Určitý čas ho spravovali jezuiti a po zrušení ich rádu ho definitívne prebrala rímskokatolícka cirkev, ktorá ho spravuje dodnes. Najväčšiu poctu vo svojej histórii tento chrám dostal v roku 1939, keď sa stal katedrálou - biskupským chrámom apoštolskej administratúry v Prešove. Po tom, čo časť južného Slovenska a časti Košickej a Rožňavskej diecézy

pripadli Viedenskou arbitrážou Maďarsku, Svätá stolica vytvorila z časti Košického, Rožňavského a Satmárskeho biskupstva (v dnešnom Rumunsku) na Slovensku osobitnú Apoštolskú administratívu so sídlom v Prešove, ktorú spravoval do roku 1945 biskup Jozef Čársky. Po skončení druhej svetovej vojny boli Košice vrátené Československu a biskup Jozef Čársky sa vrátil na post košického diecézneho biskupa. V roku 1949 sa počas generálnej opravy položila nová dlažba a kostol sa vymaľoval. Ku celkovej vnútornej a vonkajšej obnove chrámu sa pristúpilo v roku 1982. V rámci vnútornej obnovy sa pristúpilo k vymaľovaniu celého chrámu, reštaurovaniu fresiek a kazateľnice, malého organa a štalumovej steny a taktiež hlavného oltára. Celkovo sa upravila sakristia a priestranstvo v severnej lodi chrámu. V rámci vonkajšej generálnej obnovy sa prerobila aj celá strecha.

Vyhlásenie Farského kostola sv. Mikuláša za konkatedrálu sa uskutočnilo 9.8.2008 v Prešove, kedy košický arcibiskup Mons. Alojz Tkáč za prítomnosti viacerých biskupov, kňazov a početného veriaceho ľudu počas slávnostnej sv. omše prečítal dekrét o vymenovaní tohto kostola za konkatedrálny chrám. Konkatedrálnemu chrámu patria takmer všetky práva a povinnosti ako katedrálnemu chrá-

mu diecézy, avšak nachádza sa v meste, v ktorom nesídlí diecézny biskup. Podobná situácia bola donedávna v Bratislave, kde bol Dóm sv. Martina konkatedrálou Trnavskej arcidiecézy a aj Spišská diecéza má svoju konkatedrálu v Poprade. Konkatedrály sú častým zjavom najmä v západnej Európe, kde sa niektorým kostolom udeľuje tento titul z dôvodov starobylosti, veľkého významu mesta v diecéze, či už z ďalších rozličných dôvodov.

V RANOV NAD TOPĽOU

Bazilika Narodenia Panny Márie

Farský kostol Narodenia Panny Márie vo Vranove nad Topľou bol pôvodne postavený ako kostol spolu s kláštorom pre františkánov. Neskôr bol však odovzdaný do užívania Reformovanej cirkvi, kalvínom. V období protihabsburských povstaní mal duchovnú správu na starosti rád

pavlínov, ktorý spravoval tiež farský kostol. Po požiari na začiatku 18. storočia, kedy vyhorel kostol a aj kláštor, sa pristúpilo k veľkým stavebným úpravám na kostole a neskôr aj na kláštore pavlínov. Kostol sa prebudoval na barokový a prvky baroka vidno na častiach kláštora, ktorý je s kostolom spojený. Pre kostol sa zadovážili nové oltáre a namaľovali sa fresky. Dominantou kostola je hlavný oltár, ktorý je zasvätený Panne Márii a ktorý nesie jej milostivý obraz. Údajne tento milostivý obraz v roku 1708 slzil kvapky krvi, ktoré svo-

jou vreckovkou poutieral jeden z pátrov pavlínov. Táto vzácna relikvia sa však stratila. Tento rok si teda pripomínáme 300. výročie od slzenia obrazu. Pavlíni spravovali kostol do roku 1768, kedy pod tlakom panovníka Jozefa II. bol rád pavlínov zrušený. Správu farnosti prebrali diecézni kňazi. Kláštor bol presunutý do

kráľovského vlastníctva a neskôr ho prebralo do vlastníctva prešovské gréckokatolícke biskupstvo. Až v roku 1911 sa kláštor vrátil do rúk rímskokatolíckej cirkvi, kedy ho Košické biskupstvo odkúpilo za účelom zriadenia kňazského domova pre kňazov na dôchodku. Generálna oprava kostola a časti kláštora sa začala v roku 1932. Aj v období komunizmu v rokoch 1948- 1949 sa zásluhou miestnych farárov vykonali na kostole renovačné práce. Významným medzníkom pre dejiny tohto kostola a celej farnosti bol návrat pavlínov z Poľska do Vranova v roku 1990, teda po takmer 200- ročnej prestávke. Rád pavlínov spravuje Farnosť a kostol Narodenia Panny Márie dodnes.

Farský kostol Narodenia Panny Márie vo Vranove nad Topľou za *baziliku minor* vyhlásil 6. septembra 2008 počas celodiecýchnych rekolekcií vo Vranove n/Topľou kardinál Jozef Tomko.

Už od najstarších dôb sa baziliky delili na *väčšie* a *menšie*. Medzi väčšie baziliky patria iba štyri hlavné baziliky v Ríme a dva kostoly v Assisi v Taliansku. Titul *bazilika minor* pápež udeľuje kostolom po celom svete. Zväčša ide o kostoly, ktoré vynikajú svojou starobylosťou, úctou, umeleckými pamiatkami v nich a podobne. Na Slovensku máme celkovo 9 takýchto chrámov. Sú to kostoly v Marianke, Starých Horách, Kežmarku, Rajeckej Lesnej, Ľutine, Bardejove, Levoči, Šaštíne a najnovšie od spomínaného dátumu vo Vranove nad Topľou. V *bazilike minor* môžu veriaci získať mimoriadne milosti či odpustky a to v dňoch na to určených, ak sa zúčastnia na nejakej pobožnosti alebo sa pomodlia Modlitbu Pána a Vyznanie viery. Ide napríklad o dátum vyhlásenia baziliky, počas odpustovej slávnosti v bazilike, na výročie konsekrácie tohto kostola.

Nech udelenie týchto vzácných titulov naším kostolom prinesie veľké duchovné ovocie a milosti pre veriaci ľud Košickej arcidiecézy a užitočné dobro pre život našej partikulárnej cirkvi. Zároveň dúfame a u všemohúceho Boha vyprosujeme vo svojich modlitbách to, aby tieto kostoly neboli poslednými kostolmi s týmito titulmi v našej arcidiecéze.

NECHCEJÚC VŠETKO VŠETKO CHCIEŤ

ILUSTRACNÉ FOTO: FRANTIŠEK BARNA

TÚŽIŠ PO ŽIVOTE LAČNÝ,
RÝCHLO SA NAJESŤ DOSÝTA
A VŠETKY DVERE DOKORÁN.
UŽ DILHO SI ČAKAL. ZAČNI!
LEBO AJ TEBA SA OPÝTA:
ČO UKÁŽEŠ U VEČNÝCH BRÁN.

BRODIAC SA VŠEDNOSŤOU SVETA
TRHÁŠ Z KAŽDÉHO STROMU
OVOCIE EŠTE NIE ZRELÉ.
STOJ! TO JE POSLEDNÁ MÉTA,
NIE JE TU CESTA K DOMU,
IBA K VÄZENSKÉJ CELE.

SLZÍŠ? VEĎ BOLEŠ ŤA SILNÍ
AJ KEĎ JE VŠETKO ZRÚCANÉ.
ZRIEKAJÚC SI ČLOVEK SILNÝ
SLABOSŤOU NEBO DOSTANEŠ.

NIE VŠETKO MUSÍŠ ODHALIŤ,
ZA MNOHÝM SA SKRÝVA KLAM.
STAČI PO DÚŠKoch ŽIVOT PIŤ
AD MAIOREM DEI GLORIAM.

FRANTIŠEK BARNA

VIANOCE TRALAL... ATD'.

LUKÁŠ DURKAJ

ILUSTRACNÉ FOTO: INTERNET

VIANOCE TRALAL... ATD'.

Vo svojich zamysleniach sa postupne dostávam čo najbližšie k hlavným zdrojom, nad ktorými ľudia v dnešnej dobe najčastejšie „meditujú“.

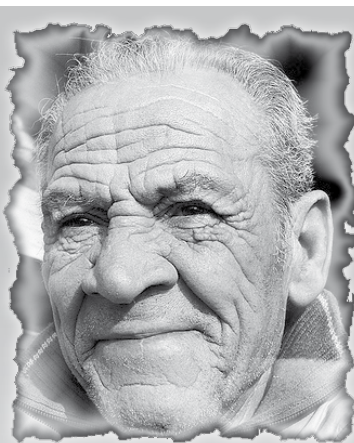
Samozrejme, aj ja som človek a neodolám komercii.

Ale kto chce, poučenie si nájde všade. Okrem tých vysokých dámskych podpätkov. (Prečo ich ženy nosia?) Tak som sa posledný čas zamerlal na svoje obľúbené masovokomunikačné pramene: internetový bulvár, televízne reklamy a televízny program.

Možno sa vám zdá čudné ako možno niečo zmysluplné nájsť v informácii, že telenovela sa vysiela skôr. Aj mne. Ale niekedy dávnejšie som nejaké riešenie našiel aspoň na konci (v závere vysielania). Pretože nejaký koniec bol. Teraz sa skoro všetko vysiela 24 hodín denne.

Pozerať dnešnú televíziu je ozajstným trápením. Mám rád reklamy. Naozaj. O tom že vianočné reklamy začínajú už niekedy v strede jesene som už raz písal. Je to síce pochopteľné, keďže sa u nás nejakou neujal Halloween.

Ale tie popevky (krátky exkurz: šalal, bimbambom, hejahou, juchuchu, jupíje, ukulele – to je mimochodom hudobný nástroj) poznali podľa mňa už aj zosnulý počas dušičiek. Poviete si že to nie je až také hrozné. Ja ich však poznám naspamäť. A to si neviem normálne zapamätať ani číslo PIN. (Ešte že ja mám ľahké.) Všetko výska, všetko sa raduje. Kde zobrali ten sneh, to mi je však záhadou. Keď to začali vysielať, o bielej pokrývke sme mohli akurát tak snívať.

Každý je v reklame krásny, svieži, mladý a atraktívny. Starých som tam veľmi nevidel. Tých by sme asi mali niekde spratať, keďže nás na rozdiel od internetu obmedzujú. Nemáme radi starých. Ja keď budem starý, tak sa vyhodím z domu a kľúče od neho zahodím niekde ďaleko. (Pokiaľ nezabudnem, kde som ich dal.) Moderné veci, sú nové veci. Nové veci, sú pekné veci. Pekné veci, sú dobré veci. Kresťanstvo má skoro 2000 rokov. Čas na zmenu. Prejdime na niečo nové. (Ešte sme na nič nové síce neprišli, a tak praktizujeme nič. Ale keď mu

dáme veľké N a zaregistrujeme ho možno z toho niečo bude.) Boh je tiež zobrazovaný ako starec s dlhou bradou. Kedy už pôjde do dôchodku a riadenie prenechá na autopilotovi riadenom počítačom? Ešte aj ten chudák svätý Pali, ktorého

sme v dnešných dňoch oprášili dral topánky už veľmi dávno.

Počkať! Inak on bol aj dosť moderný. Keby tak mal notebook a pripojenie na „net“, namútil by azda aj viac vody. Dokonca mal zdravé sebavedomie. Veď sa vzoprel svätému Petrovi, čiže vtedajšiemu pápežovi. Toho by som bral. Keby žil teraz, asi by trpel všetkými civilizačnými chorobami. Čo by urobil keby sa narodil o dve tisíciky rokov neskôr? Zaujímavá myšlienka.

Vravel som vám, že postupne na niečo prídeme. A začal som pri každodennom živote smrteľníka. Pavol by mal dnes reklamy tipu: „Ježiš tralalali, pre vás som väzeň v Pánovi“ či „čnosti askataska no najväčšia z nich je láska“. Mohol by som byť jeho reklamným manažérom. Mohol by som sa stať známym kazateľom a hlásateľom pravdy. Mal by som večnú odmenu v nebi. Stal by som sa svätý. Keby som len chcel.

Ale ja som za demokratickú väčšinu, a tak ako väčšine, sa mi jednoducho nechce.

Ď A K U J

Toto slovo používame jedni menej, iní častejšie. U niektorých sa toto slovkó úplne vytratilo z ich slovníka. My sa týmto krátkym príspevkom snažíme vyjadriť toto slovo všetkým rehoľným sestram, ktoré pôsobili v našom seminári.

Sestry Kongregácie Božského Vykupiteľa pôsobili v seminárnej kuchyni niekoľko rokov a starali sa o jej chod a tým aj o naplnenie našich „brušíek“. A hoci to bola ich hlavná práca v seminári, zohrali svoju úlohu aj v oveľa významnejších sférach nášho

seminárneho spoločenstva. Vznikli mnohé duchovné priateľstvá, ich modlitby posväcovali a pomáhali, ba doteraz pomáhajú nejednému bohoslovcovi, ale aj kňazom. Ich prítomnosť medzi nami prinášala tak prepotrebný zdravý ženský prvok vo formácii a poukazovali na posledné (eschatologické) veci, teda na náš konečný cieľ. Nedá sa tu vypovedať všetko, za čo by sme mali poďakovať. Za čo CHCEME poďakovať!

Drahé sestry, ktoré ste kedy pôsobili v našom seminári. Ďakujeme Vám za všetku Vašu obetu, službu, príklad, napomenutie, priateľstvo,..... za všetko.

Vaši bohoslovci

JOZEF ONDOVČÁK

EME

Viac ako 10 rokov strávil v košickom seminári. Najprv ako vicerektor a napokon ako rektor. K vďake voči nemu nás nevedie povinnosť, ale potreba, túžba ďakovať. Mnohých priviedol ku kňazskej vysviacke, ale dôležitejšie je, že nás sprevádzal v seminárnom živote. Nestaral sa iba o vonkajšie rekonštrukcie, ale najmä o úpravu nášho života, aby sme z tohto seminára vyšli ako zrelí sformovaní kňazi.

Ďakujeme Vám, otec Jozef, za Vašu službu, za Vaše otcovstvo, za Vaše sprevádzanie. A Bohu ďakujeme za Vás, pričom prosíme, aby ste boli naďalej horlivým pastierom a nezabudli v modlitbách na svojich bohoslovcov.

Vďační bohoslovci.

EME K A Č

Schody

LUKÁŠ GROBÁR
ILUSTRACNÉ FOTO: ARCHÍV

Skôr ako som sa včera večer uložil do postele, nastavil som budík na nemi-losrtnú vec. Aby má ráno pred šiestou zobudil.

A tak sa aj stalo. Jeho krik bolo počuť až do susedných izieb. Ešte rozospatý, so zlepenými očami, vygúľal som sa spod periny, aby sa začal môj každodenný rituál v kúpeľni. Zrkadlo som si ani nevšímal, veď načo sa ľakať na včas ráno a strašidlá môžem predsa stretnúť aj počas dňa, veď dnešná móda nám ich ponúka na každý deň zopár.

Studenou vodou som pretrel oči a zotrel zaschnuté slzy môjho sna. Známym gestom ruky si učesal vlasy a vykonal zvyšok rituálu. Vrátil som sa naspäť do izby a s hrôzou pozrel na budík, kde blikotalo šesť hodín. A ja som mal necelých päť minút na to, aby som zbehol dole do kostola na rozjímanie.

O chvíľku už bolo počuť zvuk pravidelných krokov na prázdnej chodbe. Zrazu buchli za mnou dvere a v rannom šere bolo vidno ďalšieho oneskorenia, ktorý sa taktiež ponáhlal. Potešil som sa, aspoň nebudem sám. Pokračoval som ďalej v ceste, prechádzal som okolo izieb našich predstavených a tiež okolo výťahu. Ach výťah - ľahká cesta nadol, bolo by to omnoho pohodlnejšie, no niet na to čas. Jediná spoľahlivá a rýchla cesta dolu sú schody. Zbehnúť dole je asi také rýchle ako cesta výťahom hore.

Rýchlym krokom som bral schody po dvoch. V prítmí svetla, ktoré ráno svieti na cestu, mi zišla na myseľ pieseň od Richarda Müllera: „Po schodoch, po schodoch zdolávam poschodia ...“

V duchu som sa usmial a pridol do kroku.

Dobehol som akurát... Ruka pristala na perách...prstom urobila znak kríža... a ony zašepkali známu vetu:

„Pane, otvor moje pery.“ A tam som ho našiel...

Toho, za ktorým som sa rozhodol kráčať a plniť Jeho vôľu po celý nasledujúci život.

Aké je krásne uvedomiť si to takto skoro ráno, a potom s tým ísť do nového dňa. Veď každý z nás hľadáme cestu ku Kristovi a aj keď ju máme rovno pod nosom, tak ju nevidíme. Pre mňa sú oni každodennou cestou k nemu – (ak nejdem výťahom ☺), každým jedným krokom po nich som bližšie k stretnutiu s Ním.

V takejto dobrej nálade som potom šiel na raňajky a opäť po nich, po schodoch, no teraz už nie po tichu, ale s radostným spevom a slovami: „Po schodoch, po schodoch zdolávam poschodia ...“

Oni ma zavedú tam kam chcem, no stále nájdem cieľ, ku ktorému kráčam či je to prvé, druhé, tretie alebo štvrté poschodie.

Aké je to všetko zvláštne, človek hľadá cestu k Bohu každý deň a vôbec si neuvedomuje ako je mu blízko.

PREDSTAVUJEME...

PÝTAL SA: ĽUBOMÍR MIŠKOVÍČ

FOTO: LADISLAV VARGA

...PREDSTAVUJEME...

...nového rektora Kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach. František Katriňák.

*Vlastne ani nie my ho predstavujeme,
ale on sám tak robí odpovedaním na naše otázky.*

Prezradte našim čitateľom niečo z Vášho života. Od kedy ste kňazom a kde ste pôsobili do svojho príchodu do seminára?

Povolanie ku kňazstvu som cítil už od mladého veku. Keď som skončil gymnázium nebolo možné ísť hneď študovať teológiu, keďže bol komunistický režim. Zamestnal som sa preto ako robotník a až po nežnej revolúcii som začal študovať teológiu. V roku 1996 som bol vysvätený za kňaza a moje prvé kaplánske miesto bolo v Prešove - farnosť sv. Mikuláša. Po roku som sa stal správcom farnosti Kamenica, kde som pôsobil päť rokov. V roku 1997 som začal licenciátne štúdium na Katolíckej univerzite v Lubline, ktoré som ukončil po dvoch rokoch. V tom istom období som viedol aj Oblastné katechetické stredisko v Prešove. V roku 1998 som bol požiadaný vypomáhať pri prednášaní dogmatickej teológie na Teologickom inštitúte, neskôr na Teologickej fakulte v Košiciach, čo trvá nepretržite až dodnes. V roku 2002 som sa stal farárom v Haniske pri Košiciach. Tam som pôsobil šesť rokov. V roku 2007 mi bola zverená služba riaditeľa Diecézneho katechetického úradu v Košiciach. V tomto roku mi bola zverená služba rektora kňazského seminára a seminárneho kostola.

Čo robíte rád, keď máte čas na „ničnerobenie“? (relax, hobby,...)

Musím sa priznať, že nič robenia som si v kňazskom živote veľa neužil. Každý kňaz ak chce, vždy má čo robiť. Mám ale rád prechádzky (hlavne v lese) a na izbe dobrú knihu či hudbu.

Čo je podľa Vás nevyhnutné pre to, aby bol niekto dobrým predstaveným v seminári a čo, aby sa z chlapca stal dobrý bohoslovec a neskôr kňaz?

Nie každý môže robiť všetko. Na niektorú službu je nutné mať charizmu, talent, či povolanie. To samo však ešte nerobí človeka dobrým. Pán Ježiš jasne pripomenul, že dobrým je iba Boh. To, či je niekto dobrý vo svojej službe, alebo bude dobrý vo svojom budúcom povolaní záleží práve na tom, aký blízky je Bohu.

Prišli z východu

PRIPRAVIL: JOZEF BARLÁŠ

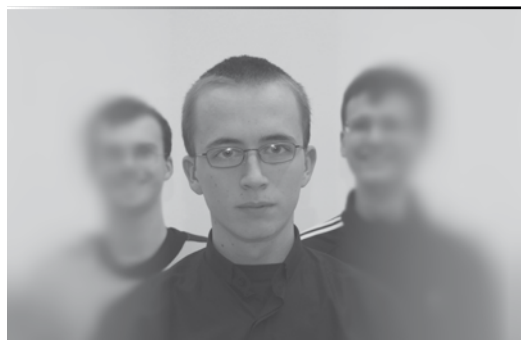
FOTO: LADISLAV VARGA

Prišli z východu

*Matúšovi mudrci prišli z východu hľadať Kráľa.
S podobným úmyslom sa do seminára vybralo aj desať nových prvákov.
Opýtali sme sa na ich prvé skúsenosti z cesty.*

1. Odkiaľ prichádzaš? Ako by si opísal svoj kraj?
2. Aká bola tvoja cesta? Čo si robil predtým, ako si sa rozhodol prísť sem?
3. Čo by si priniesol do Betlehema, ak by si tam kráčal?
4. Čo (kto) bolo tvojou hviezdou, ktorá ti ukázala smer?

**Tomáš Marcinčin, 20 r.,
Prešov - Solivar**

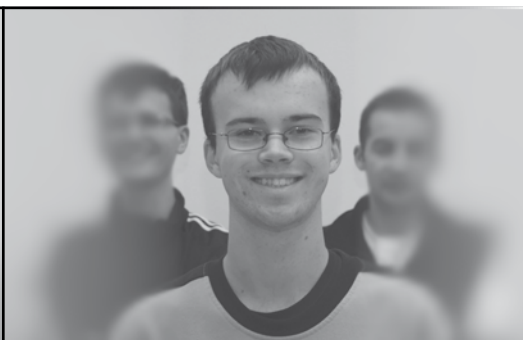
1. Rodný môj kraj, zo všetkých najkrajší... Pochádzam z metropoly Šariša, konkrétne z farnosti Prešov – Solivar. Dominantou našej farnosti je kostol sv. Štefana Uhorského, ktorý je najstarším na území mesta. Farnosť je zasvätená Najsvätejšej Trojici.

2. Predtým ako som sa rozhodol prísť sem som niekoľko rokov ministroval, neskôr robil kostolníka a popri tom som navštevoval strednú školu.

3. Čo, to neviem, ale zobral by som so sebou všetkých ľudí, ktorých mám rád a na ktorých mi záleží.

4. Niektorí kňazi, s ktorými som sa stretol a krásny príklad Sv. otca Jána Pavla II.

**Peter Štupák, 19 r.,
Ondavské Matiašovce**

1. Pochádzam z malebnej dedinky Ondavské Matiašovce, ktorá je obklopená Ondavskou vrchovinou. Pri dedine tečie rieka Ondava a blízko sa nachádza hrad Čičva.

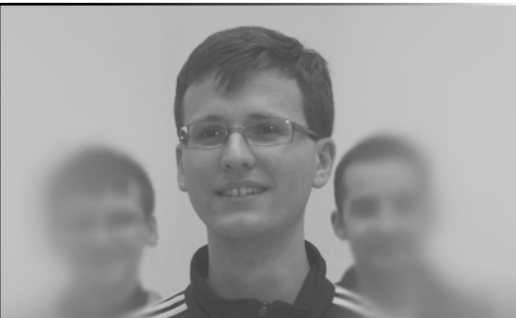
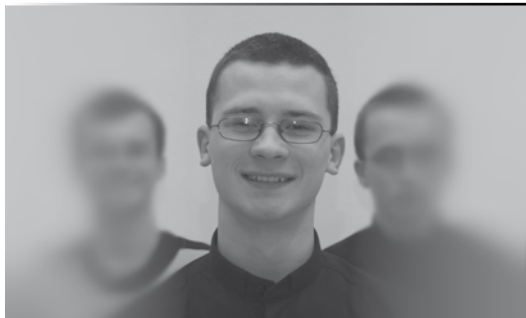
2. Skončil som strednú školu a na základe svojej vlastnej túžby som sa rozhodol vstúpiť do seminára. Už veľa rokov predtým som po tom túžil a keď som zmaturoval, tak som bol veľmi rád, že som mal tú možnosť nastúpiť.

3. Seba, lebo si myslím, že najväčší dar, ktorý môže človek dať Bohu je dať seba.

4. Navštevoval som lazaristov a mnoho mi pomohli aj kňazi z UPC a pán farár z mojej dediny.

**Mathias Gočik, 18 r.,
Winnipeg, Kanada**

**Erik Jurko, 27 r.,
Košice**

1. Pochádzam z Kanady, z mesta Winnipeg. Pôvodom som Slovak, narodil som sa však v Kanade. Žijem v rodinnom dome s mamou, otcom a tromi bratmi. Winnipeg je rozlohou veľmi veľké mesto, v ktorom sa bez auta nedá pohnúť. Večerná svätá omša počas týždňa býva v dvoch farnostiach: v našej (St. Andrew Bobola, poľská farnosť) a ešte v jednej na druhej strane mesta. Cesta do našej farnosti trvá 20 minút autom. Winnipeg je rozdelený na dve diecézy: Winnepegská diecéza a Diecéza sv. Bonifáca, z ktorej pochádzam. Príroda okolo mesta je rovinatá, čo vytvára vhodné podmienky pre farmárstvo. Severne od nás sa nachádzajú jazerá. Táto oblasť je už viac zalesnená.

2. Z Winnipegu som cestoval 2 hodiny do Toronta, tam som prestúpil na ďalšie lietadlo do Viedne, kde som po ôsmich hodinách prestúpil do tretieho lietadla, ktorým som prišiel do Košíc. Cesta bola príjemná, pretože mám lietať rád.

O svojej ceste k Bohu som často premýšľal a rozprával s duchovným otcom. Od šestnástich rokov som začal intenzívne premýšľať o povolaní. Po duchovných cvičeniach zmizli moje pochybnosti a ja som sa vydal na cestu v Pánových stopách.

3. Do Betlehema by som priniesol svoje srdce otvorené Bohu. Nič viac netreba. Ak Bohu dáme nás samých a otvoríme svoje srdcia pre to, čo má pre nás nachystané, tak nás celkom zmení na takých, akých nás chce mať On.

4. Hviezdami, ktorí mi ukázali smer boli kňazi. Bolo ich viac a všetci boli vždy ochotní pomôcť mi. Najväčšou „hviezdou“ je však Božie milosrdenstvo. Kostol v mojej farnosti bol v roku 2006 osobitne zasvätený Božiemu milosrdenstvu. Pre mňa to bolo prameňom mnohých milostí a viedlo to k môjmu povolaniu.

1. Pochádzam z Košíc. Vyrastal som v mestskej časti Dargovských hrdinov vo Farnosti Svätej rodiny, srdcom ktorej je už v súčasnosti nový moderný kostolík. Mojou vášňou je cestovanie. Z tohto dôvodu predstavujem hybrid prvkov myslenia a kultúr krajín, ktoré som mal možnosť z Božej dobrotivosti navštíviť, resp. v nich aj isté obdobie žiť. Vstupom do seminára som sa zaradil medzi tých dargovských hrdinov, ktorí sa rozhodli bojovať a položiť svoj život za Krista.

2. Po gymnaziálnych štúdiách som sa rozhodol rozšíriť svoje vedomosti o poznatky zo sveta ekonomiky a manažmentu podnikovej sféry a nastúpil som na Podnikovohospodársku fakultu Ekonomickej univerzity v Košiciach. V tejto etape môjho života mi lásku k Bohu, ľuďom, svetu i sebe samému vštepovali najmä jezuitskí pátri. Po ukončení štúdií som s radosťou konštatoval, že tým najväčším marketingovým mágom nie je Philip Kotler, ale náš Pán, pretože On jediný dokáže uspokojiť potreby všetkých ľudí takým produktom, ktorý už nevyvoláva žiadne iné potreby. Pod drobnohľadom Panny Márie som sa v dielni sv. Jozefa vnímavého na Božie podnety učil a neustále učím pokore, ktorá ma napokon priviedla do seminára.

3. Všetko, čo mám a čo vlastním, som dostal od Pána. Chcem mu to vrátiť, aby s tým nakladal celkom podľa svojej vôle. (Sv. Ignác z Loyoly) Priniesol by som mu čisté srdce. Srdce podriadené jeho vôli za každých okolností. Aj vtedy, ak by tá moja bola dobrá.

4. Na mojej ceste ma sprevádzali viaceré hviezdy duchovného neba. Diecézni aj rehoľní kňazi. Jedno však mali spoločné. Boli láskaví, veľkodušní, citliví na núdzu blížnych a tiché svedectvo lásky, ktoré sa ukrýť nedá, z nich vyžarovalo.

**Marián Sabol, 45 r., Košice,
druhý ročník**

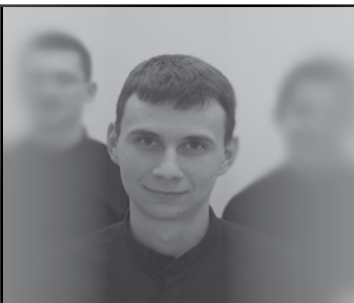
1. Narodil som sa v Prešove, kde som prežil prvých deväť rokov života. Potom som sa presťahoval do Košíc, kde som žil až do dospelosti. Následne som sa zamestnal v Košiciach, neskôr v Bratislave, kde som žil najdlhší čas a odkiaľ som prišiel sem do seminára. Takže mám veľmi rád všetky tieto tri mestá – Srdce Šariša, Metropolu východu i Krásavicu na Dunaji.

2. Prvý ročník v seminári som prežil v Bratislave. Predtým som pracoval v knižnom vydavateľstve, kde som mal na starosti sklad kníh.

3. Chcel by som tam ísť s čistým srdcom a to odovzdať Ježišovi. Ale rovnako ako aj pastieri, ktorí prišli za Ježišom, aj ja by som chcel byť chudobný, chudobný v srdci, aby som sa mohol obohatiť a naplniť Ježišom.

4. Navštevoval som spoločenstvo, cez ktoré som bol formovaný vo viere. V spoločenstve nás viedli k tomu, aby sme boli otvorení a počúvali Pánov hlas, kde nás Pán chce mať. Takže mojou hviezdou bolo spoločenstvo.

**Tomáš Belá, 21 r.,
Dolinka**

1. Ja by som o sebe chcel povedať, že som skôr „cezpoľný“ ako „domáci“. Pochádzam z malej dedinky na juhu Slovenska, ktorá nesie meno Dolinka. Môj kraj je preslávnený tým, že je to vyhľadávaná vinárska oblasť s výbornými a viackrát ocenenými vínami.

2. Moja cesta do seminára bola veľmi kľukatá. Začal by som asi tým, že mojím veľkým snom bolo stať sa rušňovodičom. Keďže ma neprijali na Strednú školu dopravnú vo Zvolene, tak som nastúpil na gymnázium v Šahách. Po dokončení a úspešnom zmaturovaní som bol skalopevne presvedčený, že moje miesto je v Ružomberku na štúdiu histórie a dnes je to už celkom inak. Podľa Božieho plánu som teraz tu.

3. Je to ťažká otázka. Určite najväčším darom by bola moja prítomnosť, pretože všetky veci raz pominú.

4. Tak tých hviezd bolo veľa, ale asi tou najziarivejšou bol jeden z kaplánov ružomerského univerzitného centra.

priateľ Martin, ktorý ma pritiahol za uši k Bohu ☺ (thanx), potom jeden náš bývalý kaplán, ktorému tiež vďačím za veľa, a nakoniec to boli naše sestry karmelitánky, ktoré sa za mňa stále modlili a zaiste neprestali doteraz ☺. Úprimná vďaka za modlitby i priateľstvo.

**Ján Olexa, 26 r.,
Košice**

1. Ja prichádzam z Košíc, zo sídliska KVP. Ako by som ho opísal? Nuž, je to sídlisko z vrcholu komunistickej výstavby ☺, ale podstatu tvoria ľudia. Práve oni vytvárajú obraz sídliska, aj farnosti. Asi najvýraznejšou dominantou je Kláštor sestier karmelitánok, ktorý je postavený na najvyššom bode sídliska. Kto by chcel vidieť viac, srdečne ho pozývam.... ☺

2. Zaujímavá. Bolo toho veľa čo som robil predtým... študoval, pracoval (aspoň trochu ☺), nezamestnaný,... použijúc citát zo sv. Písma, „mnoho ráz, a rozličným spôsobom..“ som pomáhal u nás vo farnosti. Napr.: 8 rokov som sa venoval birmovancom, pomáhal s prípravou detí na prvé sväté prijímanie, detské stretká, tábory,... atď... Ako som sa rozhodol prísť sem? Proste rozhodol.

3. Hmm..... Asi najskôr by som tam priniesol v modlitbe všetkých tých, ktorých nosím vo svojom srdci... hlavne rodinu a priateľov... Ich by som položil v modlitbe ako dar, k nohám Boha, ktorý sa ku nám sklonil...

4. Aby som bol úprimný, tak to boli tri hviezdy... najskôr môj

František Engel, 19 r., Laškovce

1. Pochádzam z malej dedinky Laškovce, farnosť Trhovište. Náš kraj nie je hornatý, máme iba lúky, ktoré sú veľmi pekné, najmä v lete. V Laškovciach sa nachádza aj národná kultúrna pamiatka. Je ňou grécko-katolícky chrám starý asi 200 rokov.

2. Moja cesta bola ťažká, lebo som cestoval so všetkými vecami autobusom a boli veľmi ťažké. ☺ Keď som sa rozhodol ísť do seminára, tak som ešte študoval na C. S. O. U. v Michalovciach v odbore kuchár. Počas prázdnin som pracoval ako pomocný kuchár v kláštore redemptoristov.

3. Keby som kráčal do Betlehema, tak by som si zobral Sväté písmo a ruženec. Zobral by som so sebou aj svoju rodinu a samozrejme aj nášho kňaza, aby nám ukázal kadiaľ ísť, aby sme sa nestratili, lebo som tam ešte nebol.

4. Mojou hviezdou boli a sú moji rodičia, ale aj grécko-katolícky kňaz vo farnosti Pozdišovce O. Ján Lemeš a redemptorista O. Michal Roško.

Michal Škulka, 19 r., Trebišov

1. Prichádzam z mesta Trebišov, farnosť Trebišov. Trebišov je malé mesto v juhovýchodnej časti Slovenska s počtom obyvateľov okolo 23 000.

2. Moja cesta do seminára nebola stále rovná. Najprv, ešte niekedy okolo 7.-8. ročníka na základnej škole, som sa pohrával s myšlienkou, že by som v budúcnosti chcel prísť do seminára; neskôr som sa chcel venovať výlučne štúdiu histórie a počas štúdia na štátnom gymnáziu v Trebišove som v sebe pocítil volanie prísť do seminára. Pred príchodom sem som dlhé roky ministroval (tuším 13).

3. Je len jeden dar, ktorý môžeme dať, a to sme my sami. Dať Bohu seba samého, pretože Boh nám už dal Svoj dar.

4. Mojou hviezdou, ktorá ma priviedla na túto cestu bol (a aj je) súčasný trebišovský pán dekan, ďalej to boli bývalý kaplán a v neposlednom rade moji rodičia. Na záver sa chcem poďakovať aj všetkým tým, ktorí ma sprevádzali svojimi modlitbami na mojej ceste.

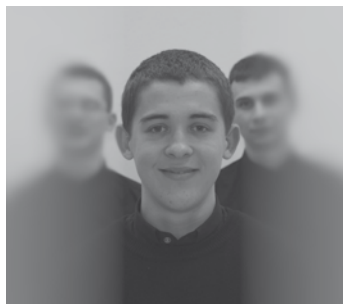
Martin Tuleja, 20 r., Uzovský Šalgov

1. Prichádzam z Uzovského Šalgova, farnosť Ražňany. Z dedinky v údolí obkolesenom krásnou prírodou v okrese Sabinov.

2. Tak ako každý som študoval na strednej škole. Potom som dva roky pracoval ako stolár. Bolo veľmi ťažké urobiť toto rozhodnutie a prísť sem plniť dielo, ktoré chce Pán – najväčší kňaz – vo mne vykonať.

3. Okrem seba by som tam vzal hlavne svoje srdce a srdcia svojich blízkych (rodina, priatelia, naša dedinka), lebo srdce človeka je ten najkrajší dar, ktorý môže niekto niekomu dať. Veď aj On nám dal svoje srdce – najprv v jasličkách a potom aj na kríži.

4. Hviezdou, ktorá ma viedla bol sv. Don Bosco, ktorý ako kňaz vedel zaujať srdcia mladých a pritiahnuť ich k Ježišovi. Je to vzor pevnej viery a dôvery v Boha. Samozrejme, mal som aj kňazov, ktorí ma formovali. Som vďačný im a rovnako aj rodičom, že ma prijali a dali mi života teraz môžem byť tu.

PUTOVANIE NA VELEHRAD

TOMÁŠ KORMANÍK
FOTO: LADISLAV VARGA

PUTOVANIE NA VELEHRAD

Piatok 10. október
2008, 8.30 hod. dvor
kňazského seminára,
Košice.

Skupinka asi 50 mladých mužov sa poberá na parkovisko k tzv. Jumbo centru. Všetci nesú kufre alebo minimálne väčšie cestovné tašky a tešia sa z toho, že na víkend môžu prostredie seminára vo veľkom meste vymeniť za pobyt v malom moravskom mestečku.

Dôvod?

V piatok
10. októbra
2008 sa
bohoslovci
Košíc-

kého kňazského seminára vydali na púť na moravský Velehrad, kde sa v sobotu 11. októbra konalo stretnutie bohoslovcov Čiech, Moravy a Slovenska.

8.53 hod.

Vyrazili sme. Úprimne povedané, odchod bol plánovaný na 9.00 hod., ale akýmsi „nedopatrením“ sme

takto získali 7 minút k dobru. Aspoň sme prišli včas :) Cestou sme sa modlili sv. ruženec za požehnanie našej púte, ale aj za veriacich farnosti, do ktorej sme putovali. Napriek tomu, že cesta trvala niekoľko hodín, ubehla rýchlo. Využili sme ju na rozhovory, hranie sa s mobilom, počúvanie hudby, ale aj na spánok.

16.35 hod.

Po dvoch prestávkach a plynulému prekročení štátnej hranice s Českou republikou (konečne sme na vlastnej koži mohli pocítiť výhody Schengenu) náš autobus zastal pri kostole v moravskom mestečku Napajedlá. A boli sme na mieste.

Ako sme sa od miestnych veriacich dozvedeli, na cintoríne v Napajedlách je pochovaná Anna Marie Zeliková (*1924 ...1941), členka tretieho rádu karmelitánov, ktorá zomrela na TBC a svoj život v osobnej obete ponúkla Bohu ako obeť za kňazov a za nenarodené deti. Pri jej hrobe sme sa pomodlili a o 18.00 hod. sme spolu s veriacimi boli účastní sv. omše, ktorej predsedal miestny farár

– vdp. Viliam Gavula, rodák z dedinky Husák v Košickej arcidiecéze. Veriacim sme po sv. omši krátko prezentovali život v našom seminári. Počas víkendu sme bývali a stravovali sa v rodinách veriacich z farnosti Napajedlá. Za ich pohostinnosť a ochotu prijať *votrelcov* z Košíc im ďakujeme :)

Nedeľa 12. október 2008, 12.00 – 18.40 hod., Napajedlá Košice

Sv. omša o 8.00 hod., balenie batožiny na cestu, pokračovanie rodinám a lúčenie sa s miestom, na ktoré nám ostávajú pekné spomienky. O 12.00 hod. náš autobus míňa preškrtnutú tabuľku Napajedlá a smeruje späť do Košíc.

O 18.40 hod. skupinka asi

50 unavených mladých mužov vchádza na dvor Košického kňazského seminára. Púť na Velehrad sa skončila.

Nedeľa 12. október 2008, 12.00 – 18.40 hod., Napajedlá Košice

Sv. omša o 8.00 hod., balenie batožiny na cestu, pokračovanie rodinám a lúčenie sa s miestom, na ktoré nám ostávajú pekné spomienky. O 12.00 hod. náš autobus míňa preškrtnutú tabuľku Napajedlá a smeruje späť do Košíc.

O 18.40 hod. skupinka asi 50 unavených mladých mužov vchádza na dvor Košického kňazského seminára. Púť na Velehrad sa skončila.

Kde sme boli, keď sme tu neboli - 1. časť

Gabriel Repaský, Zbudské Dlhé

Uplynulý rok strávený vo farnosti Zbudské Dlhé bol pre mňa nevšedný a zaujímavý. Vďaka nemu som mohol aspoň čiastočne nahliadnuť do každodennej kňazskej práce. Popri klasických činnostiach ako miništrovanie, vyučovanie náboženstva, stretká a náuky, si veľmi rád spomínam na chvíle strávené s chorými u nich doma alebo s chlapcami na futbalovom ihrisku. Každý deň som od veriacich zažíval milé prijatie a starostlivosť. Ich podporu a modlitby som však intenzívne pocítil najmä počas môjho pobytu v nemocnici, kde som nechtiac strávil Veľkonočné sviatky.

Touto cestou chcem veriacim a pánu farárovi Františkovi Mariňákovi ešte raz poďakovať. Spomienky na pastoračný ročník strávený v tejto farnosti mi ostanú navždy v pamäti.

Peter Rusnák, Belá nad Cirochou

Na postavenie budovy je nutné urobiť dobrý základ, ktorý pozostáva z veľkých kameňov. Jeden z takýchto kameňov som získal na pastoračnej praxi pri rozdávaní svätého prijímania chorým, pri vyučovaní náboženstva, pri príprave mladých ľudí na prijatie sviatosti birmovania a mnoho iného vo farnosti tvôňacej pod Sninským kameňom. Z tejto farnosti som si odniesol, za pomoci kňazov a miestnych farníkov kameň neoceniteľných skúseností do základov stavby kňazstva, ktoré sa stali odpoveďou na moju prácu.

Náboženstvo som vyučoval na cirkevnej základnej škole v Belej nad Cirochou a základnej škole v Zemplínskych Hámroch, kde som viedol aj skupinku kandidátov na birmovanie. To všetko som robil za pomoci Ducha Svätého, ktorý pôsobil v jednotlivých ľuďoch ochotných pomôcť a poslúžiť. V mojom srdci sídli vďačnosť za ich trpezlivosť a prijatie mojej maličkosti.

Verím, že bohatosť získaných skúseností sa stanú pevným a živým kameňom v základoch, čím prispejú k mojej pripravenosti na každé dobré dielo.

Peter Leško, UPC Ružomberok

Keď sa niekoho opýtate, čo mu prvé napadne, keď sa povie Ružomberok, väčšina povie SCP a Katolícka univerzita. Čo prvé napadlo mne, keď mi bolo povedané „UPC Ružomberok“? Už presne ani neviem, ale určite to neboli papiere.

Farskú pastoračiu poznáme asi všetci, ale čo je náplňou pastoraácie v univerzitnom centre? A čo tam budem robiť ja? Na tieto otázky som zatiaľ nevedel odpovedať. Ako sa hovorí, lepšie raz vidieť ako sto krát počuť a tak som na reči veľmi nedal a nechal sa prekvapiť. No nebolo to len prekvapenie, ale aj pocit neistoty, očakávaní... ako na každom novom mieste. Zvyknúť sa dá na všetko a tak som si postupom času zvykol aj ja. Spoznal som nových ľudí, vytvoril som si systém alebo lepšie povedané – splynul som so systémom v pastoračnom centre.

A čo bolo mojou pastoračnou náplňou? Služba Bohu a blížnemu. Miništrovanie, oznamy, internetová stránka, časopis, príprava akcií...

Je mnoho spôsobov ako osloviť mladého, možno hľadajúceho človeka. Na prvom mieste je to svedectvo vlastného života.

Dúfam že som počas môjho deväť mesačného pôsobenia v Univerzitnom pastoračnom centre v Ružomberku vydal dobré svedectvo. Ale to nech posúdia iní.

Miroslav Liška, Detva

Rok pastoračnej praxe som strávil pod Poľanou v Detve. Je to farnosť Banskobystrickej diecézy. Bol to rok plný nových skúseností, či už v školách alebo ako animátor. Cenné boli chvíle strávené s chorými na geriatrici, ktorým som roznášal Eucharistiu, rovnako aj celý

život vo fare i farnosti, zvlášť s veriacimi pri svätých omšiach a pobožnostiach. Podpoliansky kraj je známy nielen svojím folklórom ale aj lazmi, ktoré taktiež patria do správy farnosti Detva. Lazy ma očarili svojou jednoduchosťou, hlbokou nábožnosťou a veľmi srdečnou mentalitou. Podstatnou časťou tohto roka bolo aj pomáhanie sestrám bosým karmelitánkam, ktoré tam založili svoj druhý slovenský kláštor zasvätený Božiemu milosrdenstvu a Kráľovnej Karmelu. Ďakujem Bohu i ľuďom, zvlášť otcovi biskupovi Balážovi za povolenie pôsobiť v tejto farnosti, kňazom na čele s pánom dekanom Ľubošom Sabolom za vzor kňazského života, sestrám karmelitánkam za rôznorodú pomoc (osobitne za modlitby), mladým a všetkým farníkom za tento povzbudivý milostiplný rok.

Kdesi 8000 km na východ od nás, kúsok ďalej ako sa rozprestiera Sibír, v najväčšej republike Ruskej federácie zvanej Sacha republika Yakutia, v dvadcaťtisícovom mestečku zvanom Aldan, na juhu Yakutii som strávil rok dobrodružstva s Kristom, môj pastoračný ročník. Moja služba bola najrôznejšia, od umývania podláh, odpratávania snehu cez prednášanie na školách až po tzv. evanjelizačné výjazdy v meste Nerjungri a dedinách Chatystyr a Ugajan. Áno, bol to ťažký rok, bol to rok extrémneho života, rok plný snehu a chladu, rok plný zaujímavých stretnutí, rok misijnej činnosti, bol to nádherný požehnaný rok. Rovnako ako môže byť s Kristom každý rok. V danej oblasti žijú pôvodní obyvatelia (Evenkovia, Jakutii, Čukti) i obyvateľstvo ruské. Možno, že raz o tom vydám knihu ☺, pretože zopár riadkov je pramálo. Život tam mi veľa dal, ubral mi len zopár kíľ, priniesol maličké problémy zo žalúdkom, ale čo je to v porovnaní s tým, čo som dostal? Láska dávaním rastie. Ďaleká krajina už nie je pre mňa ďalekou, prirástla mi k srdcu. Videl som, ako ľudia hľadajú a nachádzajú plnosť života, lebo hľadali a našli, Boha. Nenachádzali len oni, ale aj ja, bola to aj moja cesta za Kristom a s Kristom, moje hľadanie sa v ňom, moje upevňovanie povolania.

Ladislav Jeremiáš, ČR - Napájedlá

Pastoračný ročník som strávil pár kilometrov za hranicami Slovenska, a to v Českej republike na Morave v mestečku Napájedla. Aj keď sa hovorí, že v tejto krajine sa vytráca viera, predsa morava je kraj, ktorý aj keď je veľmi poznačený komunizmom predsa ostal verný kresťanskej viere. V tomto kraji som strávil rok, ktorý mi veľmi pomohol na mojej ceste. Mojou úlohou bolo robiť to čo treba a nerobiť to čo netreba. Mojou činnosťou bolo od učenia náboženstva a práce s mládežou cez kopania s krompáčom pri kostole až po výmenu podlahy vo veži kostola. Mal som netypické zameranie kuchár – natierač. Živo sa plnilo slovo „Modli sa a pracuj“. Ale bol to aj rok mnohých akcií s mladými i staršími. Tento rok mi dal veľa a čiastočne mi dal vniknúť do kňazského života, na ktorý sa pripravujem. Chcem veľmi poďakovať Viliamovi Gavulovi, ktorý ma prijal a staral sa o mňa, a takisto všetkým, ktorí mi boli vždy nablízku, keď som to potreboval. Ďakujem.

Jozef Kohút, ACM Prešov

Počas pastoračného roku som bol v Arcidiecéznom centre pre mládež v Prešove. Mojmým poslaním a úlohou počas tohto roku bolo *tráviť čas s mládežou*. Mojou úlohou bolo pracovať a pomáhať pri formácii mladých. Pomoc s prípravou animátorských škôl, katechézy pre mladých, spoločné sv. omše, adorácie, stretká, výlety, evanjelizácia, vyučovanie náboženstva. Počas celého roku som mal možnosť vyučovať náboženstvo na Gymnáziu svätej Moniky v Prešove, príprava birmovancov na sviatosť birmovania. Príprava a pomoc pri organizovaní Arcidiecézneho stretnutia mládeže, ktoré sa tohto roku konalo v Humennom, futbalový a volejbalový turnaj. Krásnym zakončením tohto pastoračného roku v Prešove bolo svetové stretnutie mládeže v Austrálskom Sydney so Svätým Otcem, ktoré sa nieslo v znamení – *„ale keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po celý kraj zeme“* – Sk 1,8. Počas tohto roku som mal možnosť načerpať mnoho povzbudení z mladých a z ich chuti po Bohu, po jeho poznaní. Všetko to čo som počas tohto roka medzi mladými získal som mal možnosť rozdávať a zdieľať spoločne s mládežou so Slovenska a iných častí sveta, ktorá sa zišla v Austrálskom Sydney. Veľa mi to pomohlo v mojej formácii a mnohé som sa naučil. Všetko to čo som získal je povzbudením do ďalších dní môjho života.

Jozef Eliáš, Sobrance

„Tým čo milujú Boha všetko slúži na dobre.“

Predtým než som nastúpil na pastoračný ročník myslel som si, že tento rok strávený mimo seminára je len zbytočným predĺžením mojej cesty ku kňazstvu ako prostriedku na dosiahnutie svätosti. Dnes ale tento rok vnímam ako doposiaľ najkrajší rok môjho bohosloveckého života.

Pastoračný ročník som strávil vo východnej časti našej arcidiecézy vo farnosti Sobrance. Počas tohto roka som mohol zblízka sledovať život na fare, dokonca som zažil aj pokus o vykradnutie fary. Naučil som sa aj niečo uvariť, takže sa už nemusím báť, že niekedy zomriem od hladu. Veľmi si cením možnosť učiť náboženstvo, keď bolo potrebné zastúpiť kňazov. Aj keď sa hovorí, že v tejto časti našej arcidiecézy sa vytráca náboženský život, ja som mal možnosť stretnúť mnohých ľudí so živou a osobnou vierou, ktorí boli pre mňa povzbudením. No najviac si cením príklad pána farára Jána Švec – Babova a pána kaplána Jozefa Mrúza, ktorí boli pre mňa príkladom kňazského života.

Uplynulý rok pastoračnej praxe nebol pre mňa predĺžením mojej cesty ku kňazstvu, ale ďalším naštartovaním na ceste môjho povolania a novým impulzom raz sa stať dobrým a svätým kňazom.

Apoštolský NUNCIUS NA SLOVENSKU

FOTO: PETER ZIMEN (TKKBS)

Politika a diplomacia nie sú zmyslom jeho života. Sú však cestou životom, ktorú si vybral, aby sa dostal k cieľu. K naplneniu svojho života plnením Božej vôle. Ďalšou zastávkou na tejto ceste sa mu stalo Slovensko. Apoštolský nuncius na Slovensku. Mons. Mario Giordana.

A ké bolo Vaše detstvo?

Narodil som sa v malej dedinke Piemontu v Taliansku, v bežnej rodine a navštevoval som základnú školu s deťmi tých čias. Môžem povedať, že moje detstvo mám veľmi pekné spomienky, so všetkým, čo k nemu patrí, u chlapca vo veku 6 až 12 rokov. Následne som vstúpil do diecézneho seminára, aby som sa mohol pripravovať na kňazstvo.

Čo Vás na Vašej práci zaujíma najviac?

Najväčšmi ma na mojej práci inšpiruje hľadanie pravdy. Považujem túto vec za najzkladnejšiu pre správne zdolanie akejkoľvek situácie.

Čo robíte, ak si potrebujete oddýchnuť?

Za najväčší relax považujem čítanie, ktoré je pre mňa prameňom poznania a obohatenia.

Čo Vás priviedlo ku kňazstvu?

Stal som sa kňazom, pretože som túžil slúžiť Bohu a prostredníctvom mojej služby

jej voľbe stať sa kňazom, ba čo viac, modlili sa za moju vytrvalosť v povolani.

Čo všetko malo vplyv na Vaše rozhodnutie pracovať v diplomacii?

Pracovať v diplomacii nebo-

Arcibiskup Mario Giordana sa narodil 16. januára 1942 v Barge (Taliansko). Kňazskú vysviacku prijal 25. júna 1967. Získal doktorát z kánonického práva. V roku 1976 vstúpil do diplomatických služieb Svätej stolice. Pôsobil na Apoštolskej nunciature v Indonézii, vo Švajčiarsku, Francúzsku, Rakúsku a Taliansku. Za apoštolského nucia na Haiti bol menovaný 27. apríla 2004 a biskupskú vysviacku prijal 29. mája 2004. Hovorí francúzsky, anglicky a španielsky.

lo iba mojou osobnou voľbou. Bolo to aj rozhodnutie prijaté v duchu poslušnosti voči ponuke môjho biskupa, aby som pracoval v Cirkvi, práve v tejto zvláštnej pastoračnej službe.

Aký je cieľ a dôvod existencie vaticánskej diplomacie?

Cieľom vaticánskej diplomacie nikdy nebolo hľadanie moci a nadvlády, ale služba obraňovať základné hodnoty života a ľudskej osoby, nech by bola akákoľvek, ako sú zjavené v evanjeliu. Teda, príprava k to-

mal možnosť pomáhať blížnym priblížiť sa k Nemu.

Ako reagovali Vaši príbuzní na rozhodnutie stať sa kňazom? Prekvapilo ich to?

Moji príbuzní a osoby, ktoré ma poznali, sa nečudovali mo-

mu, aby sa človek stal diplomatom v Cirkvi, musí mať iba túto perspektívu.

Čo zohráva vo Vašom živote dôležitejšiu úlohu? Politika alebo náboženstvo?

V mojom živote bolo na prvom mieste vždy náboženstvo, nikdy nie politika.

Pôsobili Ste ako nuncius v mnohých krajinách. Ktorú z nich považujete za najzaujímavejšiu a prečo?

V mojej diplomatickej službe som slúžil v rozličných krajinách: Indonézia, Švajčiarsko, Alžírsko, Francúzsko, Rakúsko a Taliansko. Ako apoštolským nunciom som bol na Haiti, v krajine, ktorá ma

veľmi oslovila, pretože som tam prežil zaujímavú cirkevnú a ľudskú skúsenosť. Nedávno som bol povolaný na Slovensko, aby som tu pokračoval v mojej službe Cirkvi. Som veľmi rád, že môžem mať túto skúsenosť - žiť v krajine, ktorá ako z kresťanského, tak aj z ľudského hľadiska, má mnohé zaujímavé podnety k tomu, aby budovala krásnu budúcnosť.

Ako by ste definovali po týchto skúsenostiach „univerzalitu Cirkvi“?

Skúsenosť v diplomatických službách Cirkvi ponúka možnosť vidieť a dotýkať sa rukou každý deň všeobecnosti samej Cirkvi a jej misie ísť v ústrety všetkým ľuďom dobrej vôle, aby

ponúkla každému z nich cestu k pravej spáse.

Ako by sa dal vo všeobecnosti porovnať diplomat so sv. Pavlom? Je vôbec možné povedať, že majú niečo spoločné?

Myslím, že jednou z hlavných hodnôt, ktoré spájajú svätého Pavla a diplomata v službe Svätému stolcu, je túžba ohlasovať Božie slovo všetkým a slúžiť Bohu v osobách, ktoré stretne. V tomto zmysle môžeme povedať, že svätý Pavol bol diplomatom vo všetkých situáciách svojho života, v ktorých sa nachádzal, majúc na zreteli iba jediný cieľ, a to ohlasovať Krista a jeho evanjelium.

Vplyv hudby A REKLAMY NA ČLOVEKA

PÝTAL SA: LADISLAV JEREMIAŠ

FOTO: INTERNET

diakon Pavel Šupol

31 ročný diakon, rodák zo slovenskej lavy, momentálne už žijúci v Českej republike. K hudbe sa dostal ešte pred vstupom do seminára a teraz ju používa ako spôsob evangelizácie.

Mohol by si sa nám predstaviť a čo je tvojou prácou?

V červnu (júni) jsem dostudoval Cyrilometodějskou teologickou fakultu v Olomouci, kde jsem se připravoval šest let v tamním semináři na službu kněze. V současné době vykonávám jáhenskou praxi mezi studenty na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži. Má cesta ke kněžství byla hodně klikatá, spíše jsem myslel při modlitbách za povolání na rodinu a manžel-

ství. Proto i studia, která teologii předcházela, byla zaměřená prakticky s výhledem do budoucnosti. Nejdříve jsem se vyučil tesařem, pak jsem si udělal maturitu a po ní nastoupil na studium Stavební fakulty obor Pozemního stavitelství. Až zde v průběhu studia se mě Bůh osobně hodně dotkl (*mám o tom svědectví na rádiu, kde pomáhám s tvorbou pořadů <http://www.radio7.cz/view.php?cislocianku=2007020111>*) a já ve svých modlitbách začal myslet spíše na to, abych poznal jeho vůli, kde mě chce mít. Pak jsem se s Bohem asi tři roky hádal, že na kněze jít nemůžu, že to nemůžu myslet vážně. Nakonec jsem ale po dokončení vysoké školy nastoupil a studia přes všechny obtíže dokončil.

Ako dlho sa venuješ hudbe a prednášaš na túto tému?

Hudba mě zajímala vždy. Jednu dobu, bylo to na učilišti, jsem toužil být Dj, proto jsem se zajímal o každou hitparádu, aby mi žádná hudební novinka neunikla. Ale pokud se ptáš na to, jak dlouho se věnuji přednáškám a práci kolem *křesťanské hudby*, tak intenzivně asi 4 rok. Zahrnuje to v sobě práci na webu www.hudba.signaly.cz, jezdíme po celé republice, abychom mladým ukázali, že křesťané dělají skvělou hudbu. Dokonce jsme několikrát přijali pozvání i na Slovensko na některé festivaly. Mám radost, že jsem na toto téma mohl zpracovat diplomovou práci, která nese název „*KŘEŠŤAN A HUDBA: křesťanské aspektu současné populární hudby jako součást výchovy mládeže*.“ Je to taková má reakce na názory lidí, které se mi nelíbí a ty tvrdíš, že vše populární a

hlavně rockové je dábelské. Na celém tomto díle se nepodílím sám, ale přednášky děláme spolu s kolegou P. Palom Poláčkem, který přišel ze Slovenka do Čech na misie a působí v litoměřické diecézi. Od té doby, co jsem začali dělat veřejné přednášky, máme bohatou zkušenost využití populární hudby jako nástroje evangelizace u narkomanů, ve věznicích, u vojáků zahraničních misí, ve školách... Zde všude hlavně nevěřící lidé tuto formu přijímají a otevírají se diskuzi.

Čo ťa priviedlo k tomu, aby si sa začal viac zaujímať o hudbu a o to, ako ona pôsobí na človeka?

Já jsem měl zajímavou zkušenost, jak nám hudba může posloužit jako evangelizační prostředek. Byl jsem na praxi u mladistvých narkomanů na Detoxu v Praze. Tam jsme byli v týmu terapeutů, do kterého patřila psycholožka, sociální pracovníce, jedna řeholnice, která měla s námi na starost volnočasové aktivity. Náš úkol byl dalo by se říct jednoduchý, ale v některých případech jsme se cítili bezmocní. Prostě jsem jim měli být blízko a pokoušet se s nimi mluvit o životě, protože oni tyhle otázky vytěsňují na okraj. Jedno dopoledne nám řekla psycholožka, že by jsme s nimi mohli zavést hovor na téma víra. Sama byla zvědavá, jestli se nám to povede. Sestra se trochu polekala. Já jsem jí řekl, že pro děcka chystám program písniček křesťanských kapel, ale že to ještě nemám úplně přichystané. Běžel jsem pro přehrávač a modlil se k Duchu svatému, ať mě vede. Věděl

jsem, že chci začít písničkou od české kapely Ram Adonai. Věděl jsem o nich, že hrávali v Praze po klubech, kde byli často i narkomani, za které se pak modlili. První píseň jsem pustil a ona byla hned o drogách. Já to nevěděl, až pak jsem se ptal na ten termín „trip.“ Díky tomu se děcka začaly samy ptát na otázky víry. Moc mě to překvapilo, co hudba dokáže. Ještě větším překvapením pro mě však bylo, že oni zatoužili po českých a slovenských kapelách, které zpívaly přímo o Bohu. Sami říkali, že chtějí poslouchat něco jiného, co nebude o drogách a na případné další léčbě je nebude strhávat zpět k drogám.

To byla pro mě silná zkušenost, co hudba dokáže. Když se nám do rukou dostaly první otitulkované klipy křesťanských kapel, nechtěli jsme si to nechat jen pro sebe a začali jsem dělat veřejné prezentace. Probíhá to tak, že použijeme videoklipy a snažíme se říkat svědectví těch lidí, které je ve spojitosti s písní, kterou v nějaké krizové situaci napsali takové, že lidé brečí a to především mladí. *(více o nás <http://hudba.signals.cz/kontakt-o-nas/>)*

Aký vplyv má hudba na človeka a do akej miery ovplyvňuje naše konanie?

Hudba může mít na člověka blahodárný vliv, může povznést jeho ducha, může jej léčit, proto se používá i v lékařství jako tzv. muzikoterapie. Zároveň poctivá hudba vždy nějak odkazuje na Krásno samo a odkazuje na vyšší věci. Mnohdy dokáže vyjádřit to, co my nedokážeme říct slovy.

Tedy má mnoho pozitiv. Pokud je hudba dokonalá, tak snáze přijímáte názory, které se objevují v textech a taky v rozhovorech s interprety.

Bohužel lidé dokážou hudbu i zneužít. Proto se zde objevuje mnoho negativ a dokonce i věci duchovně škodlivých. Tzn. že jsou kapely, které se snaží skrze svou tvorbu šířit kolem sebe nenávisť, zlobu a mnohdy i ve spojitosti se satanismem. O tom je třeba hovořit, aby nad tím zvláště mladý člověk přemýšlel, ale není možné na základě tohoto vše zavrhnout.

A čo reklama. Má tiež nejaký pozitívny vplyv na človeka alebo skôr nie?

U reklamy vnímám více negativ. Reklamě totiž nejde o vaše dobro, ale o vaše ovlivnění, tedy o dobro toho, kdo si tu reklamu zaplatil. Ale objevuje se i reklama, která se nás snaží pohnout ke konání dobra, abychom například podpořili nějaký dobročinný projekt.

Dá sa vyhnúť tomuto vplyvu?

Je dobré se dovědět, jak fungují média a přemýšlet nad tím, jak moc se jimi nechávám ovlivňovat. Pokud cítím, že jsem si nechal média příliš vstoupit do života, vždy je možnost nápravy. Po čase zjistíte, že ono se bez toho nekonečného sledování televize dá celkem slušně žít ☺

Pavle, ďakujem za rozhovor a dúfam, že to pomôže mladým vo výbere toho čo počujú.

Keď myslenie ustúpi

FRANTIŠEK BARNA

ILUSTRACNÉ FOTO: INTERNET

„UŽ TO TAKTO ĎALEJ NEPÔJDE,“ začal nervózne Maximilián. „Je vrcholne proti mojej slobode a dôstojnosti podriaďovať sa akýmsi robotníkom, ktorí postavili cesty medzi našimi mestami. Veď títo nevzdelanci nemôžu stáť nad mojou vôľou. Odtiaľ volant svojho auta otočím smerom, ktorý mi v danom okamihu napadne. Nie som predsa nejaký otrok, ktorý urobí všetko, čo mu nariaďa.“

Sálou sa razom ozýval hlasný potlesk a prevolávanie Maximiliánovi na slávu. Aj keď nebol starostom, dokázal kedykoľvek ľudí z mestečka presvedčiť o svojej pravde. Zvykol si manipulovať iných. Nedokázal však znieť, keď ho niekto žiadal, aby sa podriadil a prispôbil. V mestečku ho (proti všetkej logike) mali radi. Plnili jeho želania. Netušili, že sú len bábkami v jeho rukách. Preto s nadšením prijali i jeho najnovší pokus o odmietnutie podriaďiť sa niekomu inému.

Maximilián dal rukou znamenie, aby sa zhromaždenie utišilo a pokračoval: „Od tohto dňa nikto z nás - slobodných a inteligentných ľudí, nebude používať predpísané cestné komunikácie. Každý bude kráčať pešo alebo cestovať autom tými miestami, ktoré sa mu budú najviac pozdávať. Nik predsa nie je povinný cestovať či kráčať stále len tou istou trasou. Veď príroda okolo našich ciest je tak nádherná a nielen na tých miestach, ktoré sú z cesty viditeľné.“

Z davu, ktorý opäť prehnane hlasno aplaudoval Maximiliána,

novi sa zdvihol mládenec. Počas celého Maximiliánovho monológu mu visel na perách. Oči mu žiarili, keď sa chystal prehovoriť a podľa jeho nadšenia aj podporiť Maximiliánovu ideu: „Súhlasím s Vami, pán Maximilián!“

Povedal rozhodne a keď si bol istý, že pozornosť publika je dostačujúca, pokračoval: „Doteraz sme žili ako slepi. O cestách, ktoré už roky používame, nám páni z radnice povedali, že sú pre človeka veľkou pomocou. Neprezradili nám však to, že naša sloboda tak bude úplne potlačená. Kto sa pýtal nás, jednoduchých občanov štátov a miest, či vôbec cesty chceme. A predpokladajme, že by sme s ich stavbou aj súhlasili. Ani vtedy by sa nás však nikto nespýtal na trasu, ktorou má naša cesta smerovať.“

Stíchol a pozrel sa po sediacich v sále. Potom zdvihol zrak smerom k pódiumu, kde sedel Maximilián. Na jeho perách pohrával jemný úsmev a nedalo sa prehliadnúť pritakávanie, jednoznačne potvrdzujúce jeho súhlas s mladíkovým diskusným príspevkom.

Všetci obyvatelia mestečka prítomní v sále v nasledujúcom referende dali jasne mestskej rade najavo, že nemienia rešpektovať trasy ciest, ktoré schválili nejakí cestní inžinieri a potvrdili poslanci. Vedení

príkladom Maximiliána a jeho nového sympatizanta začali jazdiť autami po okolitých poliach a lúkach. Mnohí z kufrov áut vybrali motorové píly a rad - radom si kliesnili cestu lesmi. Hádali sa pritom, hlavne vtedy, keď niekto chcel autom prejsť po súkromnom pozemku toho druhého. Z takýchto ľudí sa stávali „niekdajší priatelia“. Okolie mesta bolo zničené. Na miestach, kde boli husté, šťavnaté zelené lesy, sa povalovali holdy dreva na rozrytej zemi.

No aj v tejto situácii sa našli takí, ktorí brojili proti novým zaužívaným konvenciám, zavadeným Maximiliánom a jeho prívržencami, a používali cesty, ktoré ostali voči hurikánu nespokojných občanov imúnne. Raz touto starou dobrou cestou prechádzal muž opierajúci sa o palicu. Kráčajúc za mestom ho niektorí počuli hovoriť: „Kedysi stačila táto cesta, aby sme sa mohli spoločne dostať z mesta k akémukoľvek cieľu. Dnes každý ide svojou súkromnou cestou hoci sa chce dostať na rovnaké miesto.“

SV. PAVO

Vianoce. Sviatky narodenia Pána. Udalosť znamenajúca zmenu. Podstatnú zmenu v dejinách. Ba zmenu dejín na „pred“ a „po“. A táto zmena spôsobila mnoho ďalších zmien. Napríklad aj zmenu v živote pravoverného žida Šavla. Zo Šavla sa stal Pavol. Nie len nepodstatná zmena mena, ale životodárna zmena života. Žid Šavol sa stal kresťanom Pavlom. Ten, ktorý chcel vytrhnúť rodiacu sa Cirkev zo zeme aj s jej koreňmi, sa stal tým, kto sadil jej nové sadenice v novej, ešte neoranej pôde. Aj o tom si môžete prečítať na nasledujúcich stranách.

ZOZNÁMTE SA, PROSÍM...

SV. PAVOL

SPRACOVAL: PAVOL HRABOVECKÝ
ILUSTRÁČNÉ FOTO: INTERNET

Pre každého z nás môže byť celebritou niekto iný.

Pre niekoho herec, spevák, pre iného futbalistu. Akú revolúciu by na tomto svete spôsobila zmena zmysľania, keby sa za celebrity začali považovať svätcov?! Osobnosti, ktorých životy boli častokrát búrlivejšie a pestrejšie ako tie najhorúcejšie novinky zo života dnešných celebrit pre-pierané na obálkach časopisov. A celebritami by sa stali práve preto, že i napriek všetkému búr-livému v ich životoch, skončili tam, kde mnohí z nás očakávajú pokoj, že ako normálni, obyčajní ľudia majú dnes pred menom najkrajší titul – „sv.“ Preto už možno nebude pre mnohých z nás šokom povedať, že aj sv. Pavol bol normálny človek...

Pohľad do zrkadla
Šavol či Pavol, ako
ho skôr poznáme, bol

človekom ako my. To stojí za zamysle-nie. Pozrime sa do zrkadla a hľadáme v ňom nielen seba, ale aj Pavla. Čo nás spája s týmto velika-nom? Čo nás naopak odlišuje? V čom sa mu môžeme viac ako človekovi podo-bať? Tento pohľad do zrkadla by sme mohli nazvať aj „Spytovanie svedo-mia podľa jedného Žida“...

Fyzika

Predstavme si Šavla, žida z Tarzu. Veľkosťou postavy určite nie obor. Skôr nízky, s bradou, často zobrazovaný s plešinou. Nie veľmi príjemný vzhľad. Ako sa mu asi s takýmto

výzorom žilo? Mnohí ľudia nie sú spokojní so svojím zovňaj-škom, preto prestanú vyvíjať

Ako vnímame svoj zovňaj-šok? Sme schopní a ochotní pracovať napriek nespokojnosti

so sebou samým? Ak sme naopak na seba hrdí, dokáže-me to prekonať? Neponižujeme dru-hých kvôli vonkaj-ším odlišnostiam? Ako sa správame k tým, ktorí sú iní?

Aký bol?

Pavol nebol jednoduchou osôb-kou, skôr naopak. Kto z nás je však j e d n o d u c h ý m? Toľko protikladov, koľko nájdeme v Pavlovi, nájdeme len v máloktorej z novozákonných postáv. A predsa, ako mozaika z ka-mienkov, aj celková osobnosť apoštola

aktivitu navonok. Skrývajú sa do úzadia. Ako sme na tom my?

Pavla vyznieva harmonicky. Pre nás, ktorí sa v ňom hľadáme,

je to aj výhoda, lebo čím viac odtieňov nájdeme na ňom, tým viacerí sa s ním môžeme stotožniť.

IQ > 125?

Inteligencia Pavla je nepopierateľná. Študent zo školy jedného z najlepších učiteľov Gamaliela, študent, ktorý prekonal učiteľa. Jeho listy plné prenikavých pohľadov a úvah, myšlienok a rečí svedčia o veľkosti ducha tohto Žida. Človek bez titulu, ktorý by ale strčil do vrečka mnohých otitulovaných. Ale nikde ani slovo o tom, že by sa tým chváľil... A čo my? Dávame druhým najavo, že sme viac ako oni? Dávame iným pocítiť svoju nadradenosť?

Otcomatka

Pavol - pastier s plnou zodpovednosťou a starosťou o viaceré cirkevné obce. Pot na tvári a ustarané vrásky na čele. Múdre spravovanie, ale aj otcovské vedenie. Neha, ale aj krik. Trpí pre svoje deti, ktoré priviedol na svet v bolestiach. Plače ako matka a karhá ako otec. Ako prejavujeme svoju lásku k ľuďom my? Vieme zaplakať kvôli milovanej osobe? Dokážeme napomenúť?

Cholerik či necholerik?

Na začiatku sa javí ako hurikán, vašen ním lomcuje, oheň skáče zo strechy na strechu. Neustúpi, je tvrdý, poháda sa aj s pápežom (rozumej so sv. Petrom), nepriateľov vysmeje ironickejšie ako Dr. House. Nepretvaruje sa, nehrá krotkého baránka. Kto vie, kde by skončil

Pavol dnes pri takejto nešťastnej cholerickej povahe...

Ale nájdú sa chvíle, kedy jeho nežnosť nepozná hraníc a po cholerických črtách niet ani stopy. Zaujímavé je, že aj vo chvíľach tvrdého zastávania si svojich názorov nestráca pozíciu neohrozeného vodcu a pastiera. Je sympatický tak či onak. Sme my sympatickí pre druhých takí, akí sme? Alebo sa musíme neustále na niečo hrať? Kričíme na druhých bezdôvodne, alebo aby sme si vydupali svoje práva?

Slaboch

K človeku patria aj slabosti, choroby a to platí aj o Pavlovi. Spomína akýsi osteň, ktorý mu nedá pokoj cez celý život. No čosi ho od nás odlišuje. Postoj, aký zaujal. Svoj problém spomenie aj sa postažuje, ale... ide ďalej. Nestojí, kráča. Vpred. Bolesti a trápenia ho nezastavia. Ako Jána Pavla II. To je skutočný hrdina. Čo všetko dokáže odradiť nás!? Neprijemný človek, krivé slovo, urážka... Aký postoj zaujmeme my? Kričíme na všetkých a na všetko? Plačeme? Bojujeme? Ideme vpred či stojíme? Dokážeme prijať aj iný názor, ako je ten náš? Vieme si priznať omyl?

Tkáč stanov

Okrem iného sa dozvedáme od samotného Pavla, že bol tkáčom stanov. Popri všetkej svojej inteligencii sa vedel o seba aj prakticky postarať. A nielenže vedel, ale to aj robil. Nehnusila sa mu ani manuálna práca. Vieme sa my o seba postarať?

Alebo sa iba neustále spoliehame na druhých? Plníme si svoje povinnosti voči druhým ľuďom? Pomáhame im?

Pavol je mužom činu, no pritom nám káže neprestajne sa modliť. Sám bol mužom modlitby, ktorý videl do vnútra vecí, ale rozumel aj vonkajším potrebám človeka. Čomu prikladáme väčšiu dôležitosť? Modlitbe či akcii? Ako vnímame tých, ktorí majú ruženec neustále v rukách? Ako vnímame tých, ktorí chodia od detského tábora k mládežníckemu a späť? Čo je pre nás viac? Je vôbec niečo viac?

Pokorný inteligent

Ešte jedna zaujímavá črta sv. Pavla. Ten obraz je pre nás známy a po takej dlhej dobe si už ani nevieme predstaviť, aby to bolo inak, ako to je: sv. Peter a sv. Pavol stoja pri sebe. Bok po boku, muž pri mužovi. Raz to však medzi nimi zaiskrilo. Ale ako to už u veľkých ľudí býva, nevedlo to k prerušeniu vzťahov, ale k rastu a zmene. Čo je však hodné všimnutia si, Pavol, triedny inteligent, sa nijako nepovýšil nad obyčajného rybára! Pokoril sa pred tým, ktorého si sám Kristus vybral za nástupcu. Počúval ho. A pritom to bol muž, ktorý trikrát zradil, zatiaľ čo Pavol nezradil ani jediný raz...

Záver?

Malý veľký muž, ten sv. Pavol. Priam obor. Ale dá sa na neho dosiahnuť. Bol taký ako my. Raz sa hneval, inokedy plakal. Smial sa aj kričal. Ak sme mu podobní v ľudskosti, prečo sa mu nepodobáť v svätosti?

Balada o Pavlovi

DNES UMIERAM SVETU, RÍMU,
ŠELMA DRÚZGA MOJU HLAVU.
KEĎ SOM EŠTE LÁSKU NEMAL
VERU BY SOM HLAVU NEDAL.

STALO SA TO CESTOU, V PÚŠTI,
ČO ŽIVOTY ĽUDÍ MENÍ.
OSLEPOL SOM, BEDA JE MI?
NIE, ODTERAZ MI SLNKO SVIETÍ.

STRETNUTIE V DAMASKU
DÁVA DOLU ŽIDA MASKU.
MENÍ SA MI ŽIVOT CELÝ,
HĽADAŤ KRISTA, DUCH MI VEĽÍ.

POVERENÝ ÚLOHOU,
KRÁČAM RÁZNE EURÓPOU.
ÁZIOU MA TIEŽ DUCH VEDIE,
K POHANOM, NA SPASENIE.

DO OBCÍ SA VYBERÁM
LUKÁŠA, MARKA K SEBE PRIZÝVAM.
AKÝM KRSTOM SA DAŤ KRSTÍŤ?
LEN KRISTUS MÔŽE ZNOVUZRODIŤ.

NIEKEDY MÁM POCIT ZVLÁŠTNÝ,
ŽE REČ MOJA MÍŇA CIEĽA.
PRETO PÍSEM TIEŽ AJ LISTY,
S NÁDEJOU, VEĎ MÁM JEJ VEĽA.

PANE, MÁ MÔJ ŽIVOT VÝZNAM,
ASÍ SA TI K TOMU PRIZNÁM.
MOJE TELO KONÁ ČASTO,
MÔJMU DUCHU PRIEČI SA TO.

VRAVIA, ŽE SOM BÚRLIVÁKOM,
HOVORIŤ CHCEM ČO A AKO.
NECVENDŽÍM LEN AKO ZVON
LÁSKU Z NEBA CHCEM DAŤ VON.

LÁSKA TÁ JE TRPEZLIVÁ,
VOČI VŠETKÝM DOBROTIVÁ.
NEVYPÍNA SA A NEKRIČÍ
DRŽAŤ CHCE NÁS V NÁRUČÍ.

RUKY ŤAŽIA OKOVY,
TELO ZHLTNÚ BUDOVY.
DUCH VŠAK LIETA BEZHranične,
TRPIEŤ S KRISTOM? BOŽE VĎAČNE!

UMRIEŤ PRE MŇA VEĽKÝM ZISKOM
NEVIDÍM VŠAK TÚTO ZMENU.
KRISTUS — PRE MŇA ŽIVOTOM.
SLÁVA BUĎ VŽDY JEHO MENU!

ĽUBOMÍR MIŠKOVIC

PAVLOVÉ CIRKEVNÉ OBCE

PAVLOVÉ
CIRKEVNÉ OBCE

JOZEF BARLAŠ
FOTO: INTERNET

Autor Skutkov apoštolov nám predkladá životopis apoštola Pavla opisujúc jeho tri misijné cesty a cestu do Ríma. Apoštol národov počas nich prejde značné množstvo miest. V mnohých sa zastaví, v mnohých káže. Vzťahy s niektorými sú však natoľko osobné a problémy ďalších tak naliehavé, že im Pavol píše listy. Niektoré z listov sa zachovali a dnes sa deň čo deň čítajú cirkevným obciam po celom svete. Ako vlastne vyzerali prvé miestne cirkvi skrývajúce sa na okraji grécko-rímskych veľkomiest, učupené v tieni helénskej kultúry? Čo ich trápilo? Aké starosti mali spoločné s dnešnými farnosťami a aký bol ich vzťah k veľkému apoštolovi národov? Pokúsme sa sledovať Pavlovu činnosť od času keď začína so svojou korešpondenčnou činnosťou.

Po udalostiach apoštolského koncilu a upokojení situácie v Antiochii sa asi v roku 50 Pavol vydáva na svoju druhú, najvýznamnejšiu misijnú cestu. Za spoločníka berie Sílasa, neskôr sa k nim v Lystre pridáva Timotej. Najprv navštívia komunity v Malej Ázii založené počas prvej cesty, potom prejdú vnútrozemím a z Troady na západnom pobreží sa preplavia na európsku pevninu, konkrétne do Macedónska, do mesta Filipy. Z Filíp pokračujú do Solúna, Berey, Atén a Korintu. Tu Pavol konečne píše svoj prvý list.

SOLÚN

Dnes druhé najväčšie mesto Grécka bolo významným obchodným centrom už v čase Rímskej ríše. Mesto založené generálom Kasandrom v roku 315 pred Kristom, ležiace na strate-

gickej tepne Via Egnatia, ťažilo z obchodu medzi Európou a Malou Áziou. V tejto metropole rímskej provincie Macedónia žili spolu Gréci, Rimanovia a Židia, ktorí tu mali vlastnú synagógu. Práve v nej Pavol začína svoju misijnú činnosť, keď do mesta počas svojej druhej misijnej cesty prichádza. So spoločníkmi tu zostávajú niekoľko mesiacov a ich apoštolát prináša ovocie vo vznikajúcej komunite. Spolu

s úspechmi sa však dostávajú aj neúspechy. Rozčesnutá židovská komunita obviní Pavla z protištátnej činnosti, a tak zo Solúna odchádzajú.

V Aténach posielal Pavol Timoteja naspäť, pretože mu zvlášť záležalo na dobre Solúnčanov. Keď sa v Korinte od Timoteja dozvie nové správy píše list. Spis s označením „Prvý Solúnčanom“ je vôbec prvý spis Nového zákona. Jeho datovanie

Solún

spadá do rokov 50 – 51. Pavol sa v ňom predstavuje ako rovnocenný brat, či priateľ. Nijako nezdôrazňuje svoju autoritu apoštola. Naopak tu cítiť jeho vrúcny vzťah k členom komunity prejavujúci sa v rodinných metaforách otcovstva a materstva. Z riadkov cítiť jeho veľkú túžbu vrátiť sa do Solúna, čo mu ale nebolo umožnené, a preto posielal aspoň Timoteja. V liste sa nesnaží komunitu napomínať, či korigovať ich správanie, ale priateľsky ich povzbudzuje, aby smerovali k svojmu posväteniu, ktoré je ústredným motívom listu.

Konkrétny problém Solúnčanov, ktorí nevedia, čo bude s tými čo už zomreli, rieši mierne, s eschatológiou plnou nádeje a optimizmu, pri ktorých nemá miesto súd, trest alebo zatratenie. Celkovo možno povedať, že s tak otvorenými a vrúcnyymi vzťahmi sa už v neskorších Pavlových listoch nestretáme.

Z Korintu sa Pavol preplaví do Efezu a potom do Cézarey na palestínskom pobreží. Pozdraví cirkev v Jeruzaleme a cestu dokončí v Antiochii odkiaľ pred takmer tromi rokmi vyšiel. Zdrží sa tu len počas zimy a na jar roku 53 začína svoju tretiu cestu. Po pevnine prejde do Efezu. Tu plniac sľub z druhej cesty ostáva dlhší čas a tu prichádzajú správy od mnohých skôr založených komunít. Zvlášť znepokojujúce sú správy z Korintu, na ktoré musí reagovať viacerými listami i ďalšou návštevou tohto mesta.

KORINT

„Non licet omnibus adire Corinthum – Nie každý môže ísť do Korintu.“ V tejto glose Horácius v skratke zachytil luxus, prepych i pompéznosť tohto kozmopolitného helénskeho mesta. V Kristovej dobe už síce nemalo niekdajší lesk, ale stále to bolo významné stredisko s desiatkami tisícov obyvateľov, dvoma prístavmi (Lachion a Kenchry) a strategickou polohou na Korintskej šiji. Neďaleko od mesta sa každé dva roky konali Isthmické hry, ktoré spoločenským významom dobíjali aj olympijské.

Pavla, prichádzajúceho z Atén, v meste prijímajú židovskí manželia Akvila a Priscilla, ktorí tu prišli z Ríma. Pracuje spolu s nimi, aby si zarobil na živobytie. Neskôr sa venuje už iba učeniu. Má úspechy, pretože sa obráti aj vodca synagógy. Po osemnástmesačnom pobyte pokračuje v ceste. Medzitým začne ďalšiu misijnú cestu a počas dlhého pobytu v Efeze píše v roku 54 do Korintu odpoveď na ich otázky a problémy, dnes známu ako „Prvý Korinťanom“.

Základnou myšlienkou je potreba jednoty, pretože Pavol z rôznych zdrojov počúva o nesúdržnosti v korintskej cirkevnej obci. Korinťania sa nevedia dohodnúť na tom, či patria Pavlovi, Petrovi, Apollovi alebo Kristovi. Rozdeľujú spoločensť na chudobných a bohatých a rovnako sa nevedia dohodnúť na tom, či si môžu alebo nemôžu na trhu kúpiť mäso, ktoré bolo predtým obetované modlám. Ďalšie nezhody

vznikajú z polemík o nutnosti vlastníctva chariziem a povahe vzkriesenia. Pavol jednotlivé problémy systematicky rieši, pričom sa nevyhne aj závažným problémom čistoty, pretože súveká korintska spoločnosť bola priam synonymom mravného úpadku. Celú rozpravu zhrňa myšlienkami o rôznych charizmách v jednom Duchu, rôznych orgánoch v jednom tele a rôznych úradoch v jednej Cirkvi, čím dá naplno vyniknúť idei jednoty.

Korint

Počas činnosti v Efeze sa Pavol nakrátko vyberie do Korintu. Táto návšteva je preňho bolestnou skúsenosťou, ktorá je podnetom ďalších listov do Korintu. Rozsiahlosť korešpondencie svedčí o nesmiernom záujme o dobro kresťanov tejto komunity.

Po odchode z Efezu Pavol prechádza do Macedónska (Filipy, Solún, Berea) a následne pokračuje do Achájska, kde sa znova zastaví v milovanom Korinte. Odtiaľ píše do Ríma komunite, ktorú dosiaľ nenavštívil, čo však na seba nenechá dlho čakať.

Rím

Mesto postavené na siedmich kopcoch bolo v Pavlovom čase najväčším mestom sveta. Žilo tu milión obyvateľov rôznych kultúr, ktorých počet stále stúpal. Ak by sa dnes nejaké mesto chcelo vyrovnáť starovekému Rímu, muselo by mať šesťdesiat miliónov občanov a muselo by stáť na čele mocnosti, ktorá by bola celým svetom. Toto postavenie Rímska ríša získala vďaka vojenským výpadom, nesmiernym obchodným vplyvom a asimiláciou podmanených kultúr, zvlášť etruskej a helénskej. Keď Pavol v Korinte píše do Ríma list, ešte netuší, že po dvoch tisícročiach bude patrónom tohto mesta.

Prečo Pavol píše Rimanom? V pozadí stojí nevyvrátiteľný motív túžby navštíviť nevedno kým založenú kresťanskú komunitu. Na východe sa jeho kariéra pomaly končí a on pomýšľa na evanjelizáciu Ríma a Hispánie. Cirkevnú obec zatiaľ nepozná a oni nepoznajú jeho, a tak je list vhodnou príležitosťou predstaviť sa, svoje učenie, ale hlavne vieru v Ježiša Krista, ktorú hlása a ešte viac žije. Vzniká tak vynikajúca syntéza Pavlovej náuky, ktorú Martin Luther nazve najčistejším evanjeliom Nového zákona.

Okrem všeobecného predstavovania učenia sa Pavol v liste

predstavuje ako ten, ktorému vždy záleží na dobre konkrétnej komunity, a tak rieši aj partikulárny problém Rimanov. Na základe dekrétu cisára Klaudia museli v roku 49 opustiť Rím mnohí židia, medzi nimi aj židokresťania Priscilla a Akvila. Keď sa mohli do mesta vrátiť, už tu bola komunita tvorená predovšetkým kresťanmi pochádzajúcimi z pohanstva, čo malo za následok rôzne napätia, ktoré sa Pavol snaží zmieriňovať.

Pavol chce ísť z Korintu do Jeruzalema. Situácia sa však komplikuje, a tak prejde po súši do Macedónska. Potom už morskou cestou pokračuje do maloázijských komunit a do Jeruzalema. Tu je zajatý, prevezený do Cézarey a po komplikáciách s procesom sa odvoláva na cisára. Je prevezený do Ríma. Tu žije v domácom väzení a aktívne sa venuje apoštolátu. Píše list do Filíp.

Filipy

Filipy ležali, podobne ako Solún, na významnej ceste Via Egnatia a na dôležitosti a bohatstve im pridávali neďaleké bane na zlato. Mesto založil otec Alexandra Veľkého Filip II. v roku 356 pred Kristom. Zložením bolo mesto trochu iné ako predchádzajúce tri, hlavne pokiaľ ide o židovskú komunitu. Bola tak malá, že sa tu nenachádzala

Rím

ani synagóga. K modlitbe sa preto Židia schádzali pri rieke Gangites.

Kresťanská komunita tohto mesta bola vôbec prvá, ktorú Pavol na európskej pevnine založil. Žiadna z cirkevných komunít sa u Pavla netešila takej obľúbe ako práve Filipy. Ide o jedinú obec, od ktorej Pavol prijal osobné dary. Priateľskosť a vďačnosť sú základnými črtami vzťahu apoštola ku komunite, čo dokumentuje list, k napísaniu

ktorého sa však dostáva až neskoro, okolo roku 60. Mnohými je list Filipanom označovaný aj ako list radosti. Pavol sa tu prejavuje ako duchovný otec cirkevnej obce, ktorej okrem vďaky adresuje aj povzbudenia. Centrom listu je nádherný hymnus, ktorým predkladá Krista ako model, podľa ktorého treba zmýšľať a konať. Vyzdvihuje aj príklad Timoteja a Epafrodita, ktorí sú komunite známi a sú reálnym uskutočnením určeného ideálu. Nakoniec ponúka aj svoj príklad s jedným jediným cieľom: nehládieť na vlastné záujmy, ale

na záujmy komunity a Ježiša Krista.

Okolnosti a ciele Pavlových listov a ciest sa v priebehu času a okolností rôzne menia. Jediná konštanta, ktorá sa u apoštola národov vždy prejavuje je jeho otcovská láska k cirkevným obciam vznikajúcej Cirkvi. S pohľadom upretým na Krista neváha podstúpiť akúkoľvek námahu. Podstatným preňho nie je dobro vlastné, ale dobro milovaných bratov.

HĽADANIE OTÁZOK

ĽUBOMÍR MIŠKOVIC

HĽADANIE OTÁZOK

Čo je v živote ťažšie? Klásť si otázky? Nachádzať na ne odpovede? Ľudia majú vo zvyku vraviť, že majú toľko otázok a nevedia na ne nájsť odpovede. A teda zdá sa, že kladenie otázok je ľahšie ako odpovedanie. A čo keď to tak nie je? Čo ak to, čo máme je odpoveď a my sa musíme naučiť klásť tie správne otázky? Nevieme sa iba pýtať. Nechceme sa pýtať. Bojíme sa pýtať. Máme strach, že odpoveď, ktorú už akoby keby sme tušili kdesi na dohľad, sa nám nebude pozdávať. A tak sa nepýtame. A pritom Odpoveď tak chce byť počutá, túži byť počutá.

„Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?“ Jednoduchá, no dôležitá otázka. V jeho živote najdôležitejšia. Rozhodujúca. Nasledova-

vala po páde z chrbta zvieratá, na ktorom, ako sa zdalo, pevne sedí. Nesedel. A po nej nasledovalo jeho obrátenie. Obrátenie? Dnes zo všetkých strán zaznieva

polemika o tom, čo to vlastne bolo. Či obrátenie alebo iba zmena. Alebo čosi ešte úplne iné. Termínový spor. Nie prvý a asi nie posledný. Podstatné je,

aby spor o pojem nevyprázdnil samotný pojem tak, že stratí úplne svoju hodnotu. Pravdu povediac, pre mňa nie je až tak dôležité mať úplne to najsprávnejšie slovo pre udalosť, ktorá zmenila Šavlov život. Dôležitejšie je to, že sa tak stalo. Ale prečo? Prečo sa tak stalo? Prečo práve Šavol kapituloval pred tou jednoduchou otázkou. Kapituloval úplne. Totálne. Prečo sa to nestalo aj tým, ktorým Ježiš zhodil na zem tovar zo stolov v chráme? Prečo sa nezmenili tí, ktorí sa snažili zhodiť z koňa pýchy a namyslenosti svojou jednoduchosťou a preukazovanou láskou. A čo tí, čo zhodili nakoniec kamene držiace v rukách na zem, keď ich vyzval, aby ich hodili do ženy. V prípade, že nemajú hriech. A oni ho mali. Hriech. A tak nehodili. Teda aspoň náznak akej takej sebareflexie. No viac nevieme.

Prečo sa teda Šavol zmenil? A iní nie. Neviem na to odpovedať. Iba tak uvažujem. Čo ak sa tak stalo preto, že si konečne položil otázku. Tú správnu otázku. On si ju vlastne nepoložil. Položil mu ju Ježiš. A on si ju vzal k srdcu. A otázka ho potom zmenila, pretože odpoveď už

mal. Ako pravoverný žid, múdry a vzdelaný farizej mal jasnú odpoveď pre svoj život. Bol ňou Boh. Boh bol pre ňho odpoveďou na všetko. A treba povedať, že správnou odpoveďou. No v priebehu času a plynúceho života aj odpovede treba skúmať a nachádzať na ne vždy nové a nové

jú, čo všetko počuli. Nasleduje možno dlhšia vrava, debata. A potom položí tú istú otázku ešte raz. Ale ona už nie je tá istá. Už je príliš osobná. „A za koho ma pokladáte vy?“ Myslím, že nastalo ticho. Po náruživej diskusii prišlo zrazu ticho. Len Peter prehovoril. Kto vie, ako dlho mu tá odpoveď trvala. „Ty si Mesiáš!“, povie napokon. A potom dostane Peter ešte niekoľko dôležitých otázok. „Nie si aj ty z jeho učeníkov?“,

pýta sa vrátnička. Pred touto otázkou už sa k zuteká. Kdeže! Ja nepatrím k nemu. No tento útek sa zastavil až keď dostal poslednú a rozhodujúcu otázku. „Peter, miluješ ma?“ Až na tretie polozenie otázky Ježišom, Peter stojí pred ňou už naplno. Bez strachu. Jasne. Odhodlane.

Toto čaká každého jedného človeka. Odpoveď na všetko je tu. A je tu od nepamäti. Nebáť sa pýtať. Nebáť sa postaviť pred problém čelom a nie utekať pred ním. Lebo sú veci, pred ktorými sa ujsť nedá. Nachádzanie tých správnych otázok o našom živote, o zmysle nášho života, o veciach a udalostiach, ktoré nás v ňom stretávajú, o nás samých.

o t á z k y. Keď teda prišla pre Šavla plnosť času, aj on bol postavený pred problém aktualizácie svojej odpovede. Dostal novú otázku. A čo je dôležitejšie ako dostať otázku? Prijať ju a sám si ju položiť. On tak urobil. A to ho zachránilo. Začal zachraňovať nás. Začal hlásať svetu Odpoveď a vyvolávať v nás nové a nové otázky. Ak si ich položíme, môže nás to zachrániť.

„Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?“, opýtal sa svojich učeníkov Ježiš. A oni odpoveda-

Svätý apoštol Pavol je autorom najväčšieho počtu spisov Nového zákona. Niektoré viac, niektoré menej, pripomínajú svojou formou listy. Písal ich komunitám alebo jednotlivcom, ako reakciu na udalosti, ktoré sa udiali. Akú reakciu vyvoláva táto Pavlova korešpondencia? Ako ju môže vnímať dnešný človek? Vo forme Listu Pavlovi sa to pokúsili vyjadriť dvaja ľudia. Obaja sebe vlastným spôsobom. Ich otvorené listy vám teraz ponúkame.

Dopovedané

ILUSTRÁČNÉ FOTO: INTERNET, ARCHÍV

Tak ako padá malinký lístok z koruny unaveného stromu...Tak ako stekajú krehké kvapky slz zo svojich prameňov po tvári...Tak ako zhasína svetlo pod klesajúcimi viečkami vyčerpaných zrkadiel duše...Tak padám kolenami na zem, schúlená, slepá, unavená a plná dusivého žiaľu...Zdá sa, že je koniec, zdá sa, že už nikdy nevyjde Slnko, ktoré by zohrialo skrehnutú dušu a srdce. Zdá sa...

Drahý Pavol...

Padol si na kolená, ktoré pocítili tvrdú zem. Oslepol si, aby si sa naučil čítať Lásku srdcom. Klesol si, aby si mohol vstať, a aby sa Sila vrátila do Tvojej duše.

V srdciach stromov bolo vyrytých tisíc letokruhov, no stopa Tvojho zázračného znovuzrodenia ostáva stále čerstvá. Stretli sme sa. Pamätáš? Padala som na zem, tak ako ty. Ostala som schúlená kľačať a čosi ma dusilo. Mala som pocit, že som uväznená, že už nikdy nebudem vidieť svetlo, že už nikdy nedokážem vdýchnuť nádherný jas hviezd, či ranný svit. Nevidela som...a pýtala sa „Prečo Pane?“ Bola som zmätená malá princezná, ktorá už nemala odvahu na nič, nevládala sa usmievať a nemyslela na žiadne poslanie. A ty si tam stál...stál vedľa mňa...cítila som ťa...v tej stope, ktorú si zanechal ľuďom v momente, keď si spadol...

Odrazu som pocítila osviežujúci vánok, ktorý zvláštnym spôsobom hladil moju dušu. Tak, ako keď matka pošúka svojmu dieťaťku ranu na kolene a pohladí ho. Vánok sa zmenil na vietor...neviditeľné dlane ma dvíhali z prachu zeme a ja som vstala a...moje srdce sa usmievalo. Bola som ukrytá, ešte stále slepá a nechápajúca, no ukrytá v bezpečí Jeho dlaní. Pamätám sa už len na to, ako sa dotkol mojich očí a tie uvideli a spoznali pravý zmysel pádu. Odpustenie...sila, ktorá vleje živú vodu do duše strateného. A tak som sa vydala na cestu, po ktorej si kráčaš aj ty, na cestu, kde ma (nás) chce mať On.

Chcem sa Ťi poďakovať za Tvoju trpezlivosť, za to, že v Jeho mene kráčaš so mnou a neustále mi pripomínaš pravý význam Lásky...tej Lásky, ktorú keby sme nemali, boli by sme ničím. Lásky, ktorá je naozaj ako vietor...ako vietor, ktorý nemôžeme vidieť, ale cítime ako nás pohladza...Ďakujem, za všetkých, ktorí museli klesnúť až na samé dno svojich síl, aby objavili pravý svit Mesiaca, náheru padajúceho dažďa či detské iskry v očiach blízkeho...Ďakujem Bohu, za to, že nás všetkých uzdravuje, že nás napája zo svojho nevyčerpatelného žriedla Lásky a zapalaťuje svetlá v našich dušiach. Ďakujem, že nás vedie na misii, ktorú stanovil pre každého z nás a ukázal nám tak zmysel našich životov...Ďakujem...

Je to ako keď sa ovlažite vodou z bystrého horského potôčika... Je to ako keď sa na vás usmeje milovaná osoba...Je to ako keď sa drobná detská rúčka ovínie okolo vášho prsta...Je to Láska...v každom a vo všetkom vókol nás.

Valika

Milý Pavol!

Ahoj, ako sa máš? Asi dobre, veď si koniec koncov v nebi, takže sa musíš mať dobre (hlúpa otázka). No to vieš, ja som ešte do neba list nepísal, dokonca ani keď som bol malý.

Nuž teda dovoľ aby som sa Ti predstavil. Volám sa Tomáš a študujem na teologickej fakulte Katolíckej univerzity. Tento rok by som mal končiť, ak všetko dobre pôjde. Dôvod prečo Ti píšem je nasledovný: Vieš, tu v škole máme predmet, ktorý sa volá Nový Zákon V. a čoskoro budem mať z neho skúšku, čaká ma totiž už len posledná prednáška a potom to príde. Bol skoro na všetkých prednáškach, ale priznám sa Ti, že skoro vôbec som im nerozumel a dokonca ma to ani nebavilo. Nuž čo. Škola je škola a skúšku potrebujem. A tak Ti píšem, aby si mi s tým trochu pomohol.

Takže v prvom rade sa Ťa chcem spýtať, či je naozaj pravda, že nie všetky listy, čo si napísal, si naozaj napísal. Lebo vieš, nás tu učia, že existujú tzv. protopavlovské a tzv. deuteropavlovské listy, a že tie deuteropavlovské sú len pseudoepigrafické, že sa iba tvária že si ich napísal, ale v skutočnosti ich napísal niekto iný (to len aby si rozumel). A potom by ma ešte zaujímalo, koľko listov si napísal do Korintu. Lebo vieš, my sme sa učili že štyri, aj keď v Biblii sú len dva. Vraj prvý list Korint'anom je v skutočnosti druhý a že druhý list Korint'anom je až štvrtý. No a teda, ešte by ma potom zaujímalo, že ak je to naozaj tak, či náhodou nevieš, kde sú tie zvyšné dva a tiež by ma zaujímalo, o čom si v nich písal? A ešte sa Ťa chcem spýtať na list Kolosanom, aj keď si ho asi nenapísal Ty (lebo je deuteropavlovský), ale možno budeš vedieť odpoved'. Vieš, tam sa píše, že: „Plnosť všetkého nie je v extázach a zážitkoch, ale v Kristovi“. No lebo tu na Zemi sa exegéti hádajú, že ako si to myslel, lebo jedni vravia, že to má fyzický význam – že v osobe Ježiša prebýva plnosť božstva, druhí vravia, že to ma ekzeziologický význam – že Boh úplne prebýva v Cirkvi ako v tele Krista. Ďalší vravia, že Boh prebýva v Kristovi vnútorne a ďalší, že Boh prebýva v Kristovi skutočne, reálne.

Je toho ešte veľa, čo by som sa Ťa spýtal, ale mám pocit, že teraz si asi hovoríš, že prečo si radšej tých listov nenapísal menej... a vieš, že aj ja si to hovorím? A dokonca každý týždeň na prednáškach. A aspoň by som sa nemusel toľko učiť.

Ale teraz vážne, jedna vec ma trápi naozaj. Ako mám zistiť, čo z Tvojich listov je pre môj život najdôležitejšie a ako to žiť? Ako sa dá dosiahnuť sloboda o ktorej píšeš, ako sa dá dosiahnuť nádej v ktorej si žil a ako sa dá milovať láskou, ktorú si tak dokonale ospieval? Lebo mám pocit, že ak pochopím toto, tak som pochopil podstatu Tvojich listov, ale žiaľ toto nás v škole neučia... Ale nemaj im to za zlé, oni za to nemôžu, veď aj oni sami sa to všetko ešte len učia.

A tak Ťa prosím, daj nám všetkým pochopiť, ako správne žiť, aby som Ti už nabudúce nemusel takto písať, ale aby sme sa o tom všetkom mohli raz porozprávať niekde tam hore pri nebeskej káve (alebo pive). Tak nám drž všetkým palce (nie len pri skúške, ale aj v živote).

PS: Neuraz sa, ale mám pocit, že keby si Ty prišiel na skúšku z Nového Zákona, konkrétne zo svojich listov, tak by si ju celkom iste nespravil. A možno by si bol sám prekvapený, ako si v skutočnosti myslel, to čo si myslel.

Tvoj študent Tomáš Topolčanský

STRETNUTIE NA PREDMESTÍ

JÁN KOVAL
 FOTO: JOZEF ELIÁŠ

STRETNUTIE NA PREDMESTÍ

Svetové dni mládeže sa už vo svojej, hoci ešte len krátkej histórii stali dôležitými udalosťami života Cirkvi. Svedčí o tom záujem jednak zo strany Svätého otca Benedikta XVI., ktorý pokračuje v šľapajach svojho predchodcu, a rovnako tak zo strany mládeže sveta, predovšetkým katolíckej. Tieto dni sú príležitosťou na prehĺbenie duchovného života vo farnostiach, skupinách a hnutiach a tiež pre vytvorenie medzinárodného spoločenstva pri stretnutiach so Svätým Otcom.

Svetové dni mládeže založil v roku 1985 pápež Ján Pavol II. Odvtedy sa konajú každé 2-3 roky, vždy v inom kúte sveta. Tohto roku bolo hosťiteľom austrálske Sydney (15. – 20. júla 2008), ktoré sa na pár dni stalo centrom mladých ľudí z celého sveta.

Keďže Slovensko je na opačnom konci zemegule, dostať sa na toto stretnutie bolo nielen náročné, ale aj finančne veľmi nákladné. A preto do Sydney letelo len okolo 500 mladých ľudí zo Slovenska a Českej republiky.

Mnohí z nás by museli ostať doma, a tak vznikla myšlienka spoločného stretnutia slovenskej a českej mládeže, ktoré sa bude konať paralelne so svetovými dňami. Za miesto stretnutia bolo vybrané moravské pútnické miesto Velehrad, ktoré je akoby v strede týchto dvoch, seba tak blízkych krajín.

Za motto svetových dní mládeže zvolil Svätý otec citát zo svätého Písma: „Keď zostúpi na vás Duch Svätý, dostanete silu a budete mi svedkami“ (Sk 1, 8). Z tohto motto bol aj odvodený názov stretnutia na Velehrade - Actlv8, čo v preklade znamená Skutky apoštolov (Act), prvá ka-

pitola (I), verš ôsmy (v8).

Spočiatku sa hovorilo o tom, že to bude len akési obyčajné stretnutie. Po niekoľko mesačnej usilovnej práci, tak zo strany Slovákov, ako aj Čechov sa však ukázalo, že Velehrad bude svedkom výnimočného mládežníckeho podujatia, keď že mladí kresťania zo Slovenska a Čiech od rozdelenia republiky nemali možnosť niečo podobné spoločne zažiť.

Stretnutie na Velehrade začínalo o dva dni neskôr ako to v Sydney, t.j. vo štvrtok 17.7. Avšak viac ako 600 členný organizačný tím sa začal schádzať už v nedeľu večer. Keď som na Velehrad prichádzal, nič nenasvedčovalo tomu, že sa bude niečo diať. Za pár dní však vyrástlo obrovské stanové mestečko, dve veľké pódia, zabezpečil sa stravovací systém, stredisko prvej pomoci a množstvo nevyhnutných

koncertom svetovej gospelovej kapely SonicFlood, obohatený chválami, svedectvami a skvelou náladou. Tento koncert bol zároveň benefičným a počas vystúpenia sa vyzbieralo viac ako 225 000 Sk na pomoc Ukrajine.

Sobota sa začala rannou gréckokatolíckou liturgiou a po nej nasledoval prvý priamy prenos zo Sydney. Po obede bol čas na športové aktivity, súťaže, workshopy so zaujímavými hosťami. Vrcholom celého stretnutia Activ8 bola sobotná nočná vigília, bdenie so Svätým Otcom, ktorého zastupovali prítomní slovenský a český biskupi. Vigília sa niesla v pokojnej atmosfére, pri svetle sviečok, čítaní Božieho slova, speve piesní, modlitieb, svedectiev a hlase Svätého Otca, ktorý bol v priamom prenose prenášaný zo Sydney. Po skončení vigílie, noc pokračovala bdením, celonočnou adoráciou. K dispozícii boli kňazi, na pódiu sa odohrávalo biblické divadlo, niektorí čakali na prenos svätej omše zo Sydney, iní sa odobrali spať.

Ukončením celého stretnutia bola nedeľná ranná sv. omša o 4 hod, ktorej predsedal olomoucký arcibiskup Mons. Ján Graubner. V tom čase práve začínalo svitať, čo pridávalo sláveniu neopakovateľnú atmosféru. Otec arcibiskup sa s nami rozlúčil slovami, ktoré

boli zmyslom celého stretnutia: „Budte svedkami kresťanskej nádeje vo svete“. Na záver bolo na programe agapé a všetci si mohli pochutnať na výborných koláčoch, ktoré napiekli obyvatelia Velehradu. Aj napriek tomu, že túto noc takmer nikto nespál, nedeľné ráno sa nieslo v príjemnej nálaďe a radosti z prežitých dní. Počas toho zároveň Svätý Otec oznámil miesto najbližších svetových dní. V roku 2011 sa uskutočnia v španielskom Madride.

Mnohí mi dajú za pravdu, že Velehrad sa stal aj miestom vzniku pekných zážitkov a nových priateľstiev, veď počas troch dní na toto miesto dorazilo okolo 7500 ľudí, preto sa lúčilo ťažko a niektorí museli potlačiť slzy. Na Velehrade to však neskončilo, keďže už vtedy sa začínalo hovoriť o Povelehradských stretnutiach či už na farskej alebo diecéznej úrovni. Mnohé takéto akcie sa už uskutočnili.

Mládež je budúcnosť nielen pre svet ale aj pre Cirkev. Preto toto stretnutie bezpochyby malo zmysel. Aj pre mňa osobne bolo povzbudením vidieť množstvo mladých ľudí zapálených pre Boha. Otázkou však je, či sa zmysel tohto stretnutia odrazí aj v našich rodinách, školách, spoločnosti. Ale na to si už musí každý viesť odpovedať sám, pretože tu už nejde len o akúsi skupinovú eufóriu. Je na každom z nás, aby sme boli v prostredí, v ktorom žijeme svedkami Toho, v ktorého sme uverili.

vecí, ktoré k takejto akcii neodmysliteľne patria. Otec biskup Vojtěch Cikrle nazval Velehrad predmestím Sydney. A tak bolo všetko pripravené na štvrtkový príchod účastníkov. Mnohí ostali prekvapení, keď videli, že na Velehrad nezavítali len Slováci a Česi, ale aj Poliaci, Maďari, či skauti z Francúzska. Tí odvážnejší putovali už niekoľko dní pred začiatkom zo svojich farností, či už na bicykloch, alebo pešo. Miernym sklamaním bolo, keď ich na Velehrade privítal dážď, a keďže sa spalo na zemi, mnohí mali blato až v ušiach. Na nálaďe to však nikomu neubralo, keďže večer bol koncert hudobných skupín, zábavné vystúpenie a spoločná modlitba. V piatok ráno sme sa zobudili do slnečného dňa a program pokračoval slovenskou sv. omšou na hlavnom pódiu, poobede rozličnými duchovnými prednáškami, stretnutiami s kňazmi a rehoľníkmi, modlitbami Taizé a krížovými cestami na rôzne témy.

Večer bol v znamení hudobných skupín a vyvrcholil

LÁSKA NA PRVÉ POČUTIE

ĽUBOMÍR MIŠKOVÍČ

ILUSTRACNÉ FOTO: INTERNET

Bola to láska na prvý pohľad. Vedel som to od okamihu, čo som ju zbadal. Jej krivky. Tak obyčajné a predsa tak zaujímavé, že som nedokázal svojím očiam rozkázať, aby sa ta nedívali. A jej vôňa? Aj tie najdrahšie voňavky poslala naspäť do regálov, nech si tam čakajú na menej náročných ako som ja. Báľ som sa jej dotknúť, lebo som si nebol istý, či jej môj dotyk neuberie z krásy. Nepovedala ani slovo. Ani ja. Iba sme na seba ticho hľadeli. Ja som bol každou minútou – čo minútou? – každou sekundou nervóznejší. Z nej. No vedel som, že nebudem mať pokoj. Že sa nedostaví ten pocit pokoja, kým o nej nebudem vedieť všetko. Kým ju nebudem mať celú prečítanú. Od prvého po posledné písmenko. KNIHA.

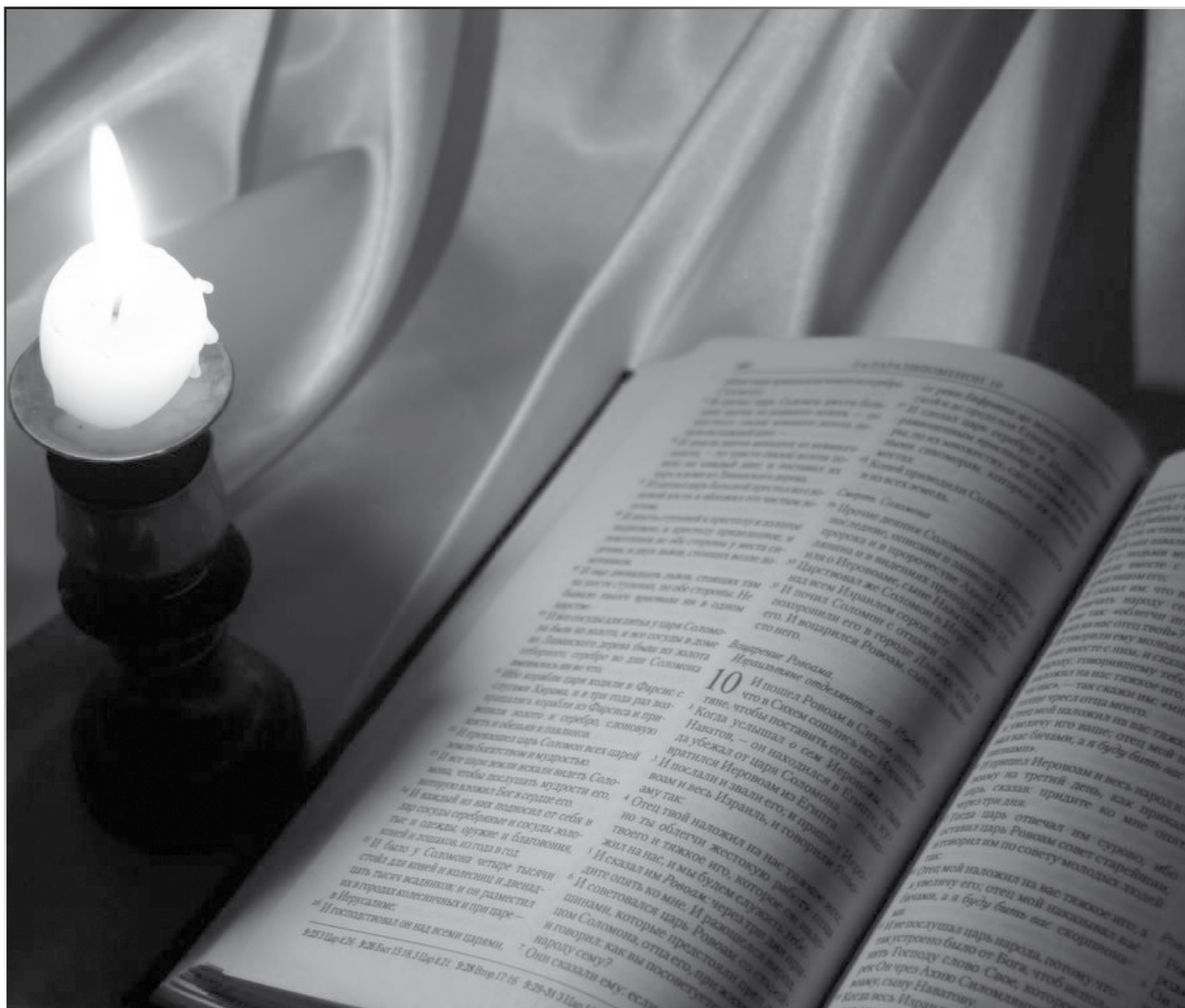
Neviem, či poznáte takýto pocit. Ja áno. Zažil som ho už neraz. Na viacerých miestach. No boli si všetky podobné. Lebo to boli kníhkupectvá. Kniha má v sebe neopísateľné čaro. Čaro, ktoré v sebe má len málo vecí. Ak vôbec ešte nejaké také sú. Ukrýva v sebe obyčajné čierne útvary. Mnohé. Aj mnohé zloženiny z nich. Písmenka a slová.

A vety. A odseky. A kapitoly. A celú samu seba. V rukách rôznych ľudí spôsobuje rôznorodé druhy zážitkov. Niekoho môže unudiť k smrti. Iného zas vyhladovať. Lebo sa od nej nebude vedieť odtrhnúť a ísť si čo i len zajať, kým si nepovedia všetko. Keď ju budú čítať dvaja hoc aj s rovnakým záujmom, rovnako z nej budú unesený, aj tak v každom vyvolaná niečo iné. Lebo fantázia každého zapracuje s ponúkaným všelijako ináč. Kniha rozvíja fantáziu. Je to fantázia v pohybe. V nezastaviteľnom pohybe. Fantázia sa totiž hýbe aj v pokoji. Lebo aj pokoj môže fantázia rôzne pretvárať. Preto si myslím, že kniha je výborná vec, ak chceme niekoho obdarovať. Lebo mu ponúkame výlet do krajiny „all inclusive“. Kniha ho bude sprevádzať, robiť istý itinerár cesty. Ale na tej ceste si každý jeden môže dopriať čo len chce, čo sa mu bude ponúkať. A môže sa

ponúknuť. Stačí len načiahnúť ruku fantázie. A načrieť. A načierať. Neustále načierať.

„The book of love has music in it“. Spieva sa v jednej pesničke. Kniha o láske má v sebe hudbu. Vraj. Asi je to tak. Poviete si, že ste ešte takú knihu nevideli. (a teraz tu samozrejme nemyslím na tú knihu, ktorá má cedečko v prílohe). Myslím, že videli. Len neviem, či ste ju už uvideli. A či ste ju už začuli. Lebo knihy vedia spievať. Zvlášť jedna je úžasnou speváčkou. Melódia knihy sa totiž nedá počuť ušami. Ona sa cíti. Cíti sa celým telom. Čítate čítate. A zrazu bim. Ako by zvonec. Gong oznamujúci stop! Nesmieš čítať ďalej. Nedá sa čítať ďalej. Vlastne dá, ale to iba oči zostanú v priamočiaram zotrvačnom pohybe v smere riadku. Ale nevieš o čom čítaš. Mysel' a celý človek však počúvol ten zvon. Už na nič nemyslíš. Nedá sa. Snažíš sa pochopiť, čo sa stalo. Nejde to. Chceš čosi

urobiť. Nevieš to. A melódia od-niekiaľ začína si z tvojho tela ro-biť svoj hudobný nástroj. Chceš si zapísať vyludzujuce tóny do nôt? Nebuď smiešny. Nepoznáš ich. Nič teraz nemôžeš urobiť. Len byť tu. A teraz. Len byť. Byť. Ako dlho to potrvá? Kto vie. Len chvíľu myslím. Dlhšie by si to nevydržal.

A ktorá kniha je tou najlep-šou speváčkou? Odpoveď je predsa jasná. Myslím, že si si už

na ňu odpovedal, tak nebudem kaziť dojem z objaveného. Ona má v sebe všetko. Všetky štýly. Všetku možnú melódiu. No ne-spieva vždy. Iba niekedy. Skôr zriedka, ako často. Nie preto, že by nechcela. Ona veľmi chce. Nie preto, že by bola pyšná. Ona sa skôr hanbí. Nie preto, žeby ťa nepoznala. Ona vie o tebe všetko. Inak, už si sa v nej našiel? Nie? Tak jasné, že ti ešte nespie-ovala. To nejde len tak. Musíš si

uvedomiť jedno. Aspoň jedno. Je to „The Book of Love“. Kniha lásky. Tej jedinej skutočnej Lá-sky. Nemôžeš teda chcieť, aby ti spievala, ak ju nemiluješ. Ona ťa miluje. Si v nej. Aj ona chce byť v tebe. Tvojou súčasťou. Časťou tvojho bytia. Kúskom tvojho ja. Začnite sa čítať navzájom. A prí-de čas, keď si budete aj spievať. Spievať si navzájom.

Jubilejné roky

SLAVOMÍR ENGEL

ILUSTRACNÉ FOTO: INTERNET

Jubilejné roky

Z príležitosti 2000. výročia narodenia sv. apoštola Pavla, Svätý Otec, pápež Benedikt XVI. vyhlásil od júna 2008 do júna 2009 Rok sv. Pavla. Počas tohto roka máme príležitosť viac spoznať Apoštola národov a zároveň prehĺbiť a obohatiť svoj kresťanský život. Svätý Otec týmto nadviazal na tradíciu vyhlasovania votívnych rokov, ktorú započal Ján Pavol II. Okrem týchto votívnych rokov máme v bohatých cirkevných dejinách aj jubilejné roky.

Pápež Ján Pavol II. vyhlásil v roku 1997 ako prípravu na Veľké jubileum 2000 „Rok Otca“, v roku 1998 „Rok Syna“ a v roku 1999 „Rok Ducha Svätého“. Počas týchto troch rokov sa Cirkev pripravovala na slávenie jubilejného roka 2000. Po oslave jubilea nesledovali rok rodiny, rok ruženca, kedy Ján Pavol II. pridal k ružencu aj tajomstvá svetla a po ňom rok eucharistie. Počas týchto votívnych rokov Cirkev ponúka možnosť prehĺbiť svoju vieru, získať rôzne milosti, nadobudnúť väčšie poznanie o kresťanstve ako náboženstve a tieto votívne roky taktiež prinášajú veľké duchovné ovocie pre život Cirkvi. Počas prebiehajúceho Roku sv. Pavla môžeme získať plnomocné odpustky v kostoloch Košickej arcidiecézy, ktoré sú zasvätené apoštolom sv. Petrovi a Pavlovi za splnenia stanovených podmienok Svätou stolicou.

Ešte väčšou príležitosťou na takúto obrodu sú jubilejné roky. Jubilejné roky majú svoj základ a pôvod už v Starom zákone: „*Vyhlásite za svätý každý päťdesiaty rok a vyhlásite v zemi slobodu pre každého jej obyvateľa. Bude to pre vás milostivý rok..., každý sa vráti k svojmu majetku, každý sa vráti do svojej rodiny...nebudete siať a nebudete zberať plodiny zeme.*“ (Lv 25, 8-18) V Starom zákone teda existoval tzv. sabatový rok, ktorý sa slávil každých 50 rokov. Zahajoval sa slávnostným trúbením na baraňom rohu v Jeruzalemskom chráme. Počas tohto roka sa nesmela obrábať pôda, majetok prechádzal na pôvodných majiteľov a všetky dlhy boli odpustené. Tradícia slávania takýchto jubilejných rokov sa ujala v Ka-

tolickej cirkvi v roku 1300, kedy ho bulou vyhlásil pápež Bonifác VIII. Posledný jubilejný rok vyhlásil pápež Ján Pavol II. a to v spomínanom roku 2000. Jubilejný alebo aj svätý rok sa slávi spravidla každých 25 rokov a pútnici, ktorí navštívia Rím, vyspovedajú sa a prijmu Eucharistiu, pomodlia sa v štyroch hlavných rímskych bazilikách na úmysel Svätého Otca, môžu získať plnomocné odpustky. Ten, kto nemôže putovať do Ríma, má príležitosť tieto odpustky získať aj vo vlastnej diecéze za predpokladu splnenia rovnakých podmienok. Rok sa zahajuje tým, že pápež otvorí Svätú bránu vatikánskej baziliky, zatiaľ čo traja kardináli otvárajú brány ďalších troch bazilik v Ríme.

K prvému vyhláseniu jubilejného roka v roku 1300 sa viaže tradícia, že Rím vtedy navštívili približne dva milióny pútnikov a bránou Baziliky sv. Petra prešlo denne vraj 30 000 pútnikov. Veriaci mali možnosť získať odpustky, ktoré mohli získať iba vojaci, čo sa zúčastnili križiackych výprav, a to spôsobilo obrovské nadšenie medzi ľuďmi. V tradícii svätých rokov pokračovali aj nasledujúci pápeži a hneď ďalší svätý rok bol vyhlásený v roku 1350 pápežom Klementom VI. Takto sa tradícia, hoci nie každých 25 rokov a to z rôznych dôvodov, zachovávala až dodnes. Posledným ju-

bilejným rokom bolo *Veľké jubileum 2000*, ktoré vyhlásil pápež Ján Pavol II. Pamätným je najmä moment otvorenia Svätej brány, ktorú otváral spolu s anglikánskym arcibiskupom z Canterbury a pravoslávny ekumenický patriarchom z Carihradu.

Okrem týchto svätých rokov máme v dejinách ešte tri mimoriadne sväte roky. Konkrétne to sú

roky 1933-1934 počas pontifikátu Pia XI., kedy si Cirkev pripomínala 1900 rokov od smrti Ježiša Krista a jeho vykúpenia človeka. O 50 rokov neskôr, v rokoch 1983-1984, sa celá cirkev pripomína tú istú udalosť za pontifikátu už spomínaného veľkého pápeža Jána Pavla II., ktorý ešte pristúpil k vyhláseniu mimoriadneho Mariánskeho roka 1987-1988. V týchto rokoch sa spojili všetky mariánske pútnické mestá sveta, či už Lurdy, Fatima, Guadalupe, Czenstochowa. Na Slovensku sa z tejto príležitosti konali na našich mariánskych pútnických miestach slávnostné bohoslužby a bolo možné so súhlasom Svätej stolice získať úplné odpustky.

Cirkev chce aj dnes prostredníctvom týchto jubilejných rokov ponúknuť svetu

posolstvo Ježiša Krista – evanjelium spásy. Tieto roky nám ponúkajú obrovské možnosti na to, aby sme sa stali lepšími kresťanmi skrze milosti, ktoré je počas ich slávania možné získať. Boh nás však požíva poklad našej viery neustále rozvíjať nielen v týchto rokoch, ale počas každého dňa, ktorý nám zo svojej milosti daruje.

Otvorenie Svätej brány Svätým Otcom v jubilejnom roku

EVANJELIUM JE film

JOZEF BARLAŠ

FOTO: ARCHÍV

EVANJELIUM JE film

(GERHARD LOHINK: JEŽIŠOV POSLEDNÝ DEŇ ALEBO Ako to bolo s JEŽIŠOVÝM UMUČENÍM)

Na máloktorú knihu z môjho detstva si pamätám tak, ako na Verneových 800 míľ po Amazone. Stala sa pre mňa paradigmou literárneho zlomu. Napriek tomu, že ma nudila k smrti, vydržal som čítať až do polovice. A vtedy prišiel zlom. Jules Verne sa zrazu predstavil ako ten, ktorého som od začiatku hľadal, prevrátil dej naruby a nechal ma tráviť nadmernú dávku intelektuálnej radosti.

Niečo podobné som našiel v knižnej novinke vydavateľstva Serafín. V poslednej dobe som sa venoval viacerým knihám s podobnou tematikou, a tak ma pri výbere tohto kúska zaujal okrem mena autora aj titul dielka. Po zhlídnutí prvých strán však nasledovalo sklamanie. Mal som pocit, že kniha neprináša nič inovatívne, že je len kompilátom iného diela a že konštrukty, ktoré prezentuje sú v porovnaní s modernými prúdmi mierne zastarané. Našťastie má publikácia len osemdesiat strán a ja som to po hodine čítania nevzdal. Po prvej časti knihy, ktorá už raz samostatne v osemdesiatych rokoch vyšla, nasledovala druhá. V nej autor otvoril pre mňa nový, veľmi zaujímavý pohľad na problém literárneho druhu evanjelia. Tak som mal opäť možnosť ochutnať z intelektuálnej radosti, ktorú mi kedysi predstavil Jules Verne.

Už od čias osvietenstva je kresťanstvu vyčítané, že zakladá svoju vieru na rozprávaní štyroch pochybných autorov z prvého storočia, ktorých výpovede sa navyše v dosť podstatných veciach nezhodujú. Lohfink svojou reflexiou hodnotu

týchto rozprávání obraňuje a vyzdvihuje. Nie je možné vytvoriť žiadne rozprávanie, žiadne zachytenie reality, ktoré by danú realitu neinterpretovalo podľa úmyslu autora. Nemožno nakrútiť dokumentárny film, ktorý by v strihu, komentároch a v dynamike nepredstavoval pohľad režiséra na zachytávanú skutočnosť. A presne taketo nám autor evanjeliá predstavuje. Príbeh, ktorý podávajú nie je len opisom, ale predovšetkým výkladom Ježišovej smrti. Dokumentujú základnú udalosť

kresťanstva vo svetle viery prvotnej Cirkvi. Tento fenomén im neuberá na dôležitosť, ale naopak, vyzdvihuje ich hodnotu a postavenie medzi inými dokumentmi podobného charakteru. Žiadne iné náboženstvo nemá rozprávanie o svojom pôvode, ktoré by bolo jednak historicky skutočné a pritom teologicky presne zdôvodňujúce. Autor ponúka viaceré state z evanjelií, kde dokazuje hlbokú teológiu uskutočňujúcu sa v texte príbehu. „Evanjelium je tak jediným literárnym druhom, ktorý dovoľuje, aby sme ostali pri pravom rozprávaní a napriek tomu zachytili rozprávané udalosti v celej ich hĺbke.“

Vzhľadom na krátkosť života je nutné nechať niektoré knihy nedočítané. Niekedy tento rozsudok nie sme zo súcitu k autorovi schopní vyniesť, čo nás neskôr mrzí. V prípade tejto knihy to tak nebolo. Viac by ma malo čo mrziť, ak by som knihu pri polovici nechal.

ODKRYTÉ TAJOMSTVO

ODKRYTÉ TAJOMSTVO

PREČO JE ŽIVOT, PREČO JE TAKÝ?
LEBO SME ĽUDIA A SME UŽ TAKÍ.
HĽADÁM ZMYSEL, LÁSKU A ŠĽASTIE
POCHYBNOSŤ HNUSNÁ VO MNE VŽDY RASTIE.

ČO LEN SO MNOU BUDE?

V TOM PRÍDE RANA, OTVORIA SA OČI,
KEĎ PRÍDE PROBLÉM, ÚSMEV HO ZNIČÍ.
STAČÍ VŠAK ÚSMEV, KEĎ JE SRDCE PRÁZDNE?

SRDCE CHCE LÁSKU A ROZUM ZMYSEL,
DUŠA CHCE ŠĽASTIE,
BOH TO PRE MŇA NAŠIEL.

ČO LEN SO MNOU BUDE?
UŽ SA NESTARAJ!
ČO CHCEŠ SO MNOU BOŽE?
TAK SA OPÝTAJ!

BOH POZNÁ LÁSKU A CHCE PRE MŇA
ŠĽASTIE
NO NECHÁPEM PREČO KONÁ TAK
ZVLÁŠTNE.

LEN S TEBOU MÔŽEM BEZPEČNE KRÁČAŤ,
KRÁČAM AJ VTEDY, KEĎ MA VIDÍŠ
KĽAČAŤ.

NAPÍŇAŠ MA LÁSKOU A DÁVAŠ MI
ZMYSEL.
V TEBE JE ŠĽASTIE, KTO HĽADAL - NAŠIEL.

JOZEF MAČEJOVSKÝ

Milý mladý čitateľ,

mladý hlavne duchom, lebo telo aj tak jedného dňa zostarne. Duch nemusí. Milý mladý priateľ, na tvojom veku nezáleží. Už si skoro na konci čítania vianočného čísla nášho časopisu. To je dobré znamenie. Lebo z toho dedukujem, že rád čítaš. A keď čítaš rád, tak asi čítaš veľa. Alebo aspoň pomerne dosť (keďže v dnešnej dobe je populárnejšie žiaľ čítanie správičiek a často prázdnych viet v internetových komunikáciách). Samozrejme myslím na knihy. Takže pokračujem v tejto mojej dedukcii. Keďže sa rád túlaš textom, ktorý napísali iní, isto ti už niekedy napadlo napísať vlastný text. Vytvoriť niečo, čomu by sa už dalo aspoň ako-tak hovoriť literatúra. A možno si už aj tak urobil. A možno sa na také čosi iba chystáš, ale to odkladáš. Stop! Stop odkladaniu. Jednoducho začni písať. No a keď už čosi napíšeš, čo tak poslať nám to. Nám do redakcie Boromea. Pošli čokoľvek. Básničku alebo iba krátky rým. Poviedku alebo iba malinký príbeh. Esej alebo iba jednoduché zamyslenie. A keď to bude dobré, odmeníme ťa. Apropos. Všetko, čo nám pošlete, bude dobré. Dobré pre nás i pre teba. Pre nás, lebo sa s nami delíš so svojimi myšlienkami, a tým nás obohacuješ. Pre teba, lebo objavuješ v sebe doteraz nepoznané.

To, čo bude podľa nášho, objektívne povedané, subjektívneho pohľadu najlepšie, odmeníme hodnotnejšie. Tešíme sa.

Dočítania priatelia ☺

Redakcia

Ako sa Karolko dozvedel o sv. Pavlovi

alebo Ako môžeme upozorniť na chyby iných

PRIPRAVIL: LADISLAV JEREMIAŠ

Malý Karolko mal problém, lebo počul, že bol nejaký svätý Pavol, ktorý celý život hlásal o Ježiškovi. Nevedel, kto to bol, ale jediné čo ho zaujímalo bolo to, ako by to mohol robiť aj on. Jednou z možností, ktoré ho napadli bolo, že sa postaví na okno a bude kričať, že Ježiško má rád všetkých a každý sa dostane do neba ak bude dobrý ku svojim kamarátom, no nevedel ako to má spraviť. Preto sa rozhodol, že pôjde za svojim oteckom, ktorý mu doteraz vždy dobre poradil. Najhoršie bolo ale to, že sa mu ráno priznal, že sa v škôlke pobil so svojim kamarátom, ktorý hovoril škaredé veci, a tak si to s ním vybavil hneď a zaraz. Otecko sa preto na neho nahneval a povedal mu, aby sa mu ospravedlnil, ale Karolko to neurobil. S veľkou obavou prišiel k ockovi a prosil, aby mu povedal, ako to bolo s tým svätým, čo vždy robil dobre:

„Kto to je?“ opýtal sa ocko. „Skús mi povedať, kde si o ňom počul.“

„No, každý teraz o ňom rozpráva,“ povedal Karolko. „Vraj to bol niekto, kto písal veľa listov a stále cestoval a nerobil nič len hovoril o tom, aký je Ježiško dobrý.“

„Ahá, tak ty myslíš svätého Pavla?“

„Áno, áno to je ten o ktorom som počul, čo celý život bol len dobrý,“ povedal celý natešený Karolko, lebo vedel, že ocko o ňom vie a určite mu o tom človeku povie niečo viac.

„No tak celkom od začiatku dobrý nebol,“ znela odpoveď, „ale keď sa obrátil, potom o ňom každému hovoril.“

„Ako sa obrátil, na hlavu, alebo iba hlavou sa obrátil?“ nechápal Karolko.

„Ale nie,“ odpovedal s úsmevom otecko. „Nie hlavou, ale obrátil sa vo vnútri, v srdiečku.“

„A to už ako?“

„No je to tak, že na začiatku nebol len dobrým. Dokonca nemal vôbec Ježiška rád.“

„A to už ako?“ nechápal Karolko. „Veď som počul, že chodil a každého volal k tomu, aby sa stal dobrým a aby mal radi Ježiška.“

„No áno, ale nie vždy to tak bolo. Ja ti to poviem, ako to celé bolo dobre?“

„Tak to som teda veľmi zvedavý,“ nechápavo krútil hlavou Karolko.

„Pavol na začiatku svojej cesty bol taký, že Ježiška nemal rád a dokonca ani nikoho kto mal rád jeho.“

„To znamená, že ani mňa?“ pozrel s hrôzou na ocka Karolko.

„No, v tej dobe, kým sa neobrátil nie, ale on sa zmenil, a to keď bol na ceste, aby poslal do väzenia ľudí, ktorí boli ako ty a Ježiška mali radi.“

„Tak to sa mi už vôbec nepáči, ja by som mu ukázal,“ nahneval sa Karolko a pevne zovrel päste.

„No ja viem,“ povedal pokojne otecko, „ale bitkou nič nevyriešiš. No a nechaj ma už dohovoriť. Takže bol na ceste. Ako sa viezol na koni, tak ho Pán Ježiš zhodil z koňa a ...“

„Tak predsa dostal, tešil sa Karolko.“

„Ale tu nešlo o to, aby ho zbíl, ale aby sa Pavol trochu zastavil a aby zistil, že nekoná správne. Trochu mu to síce trvalo, kým sa spamätal, ale stálo to zato. Za krátky čas spoznal, aký je Ježiško dobrý a tiež to, ako sa niekto cíti, keď ho chcú zavrieť do väzenia. Všade, kde potom

tento obrázok si môžeš vyfarbiť

chodil, hovoril o tom, ako sa obrátil od zlých vecí ktoré robil, a ako ho Ježiško zmenil k lepšiemu. Hovoril aj o tom, že si máme odpustiť, ak nám niekto niečo zlé urobí.

Vieš, to že chceš niekomu hovoriť o Ježiškovi je pekné, ale musíš to robiť rád a s úsmevom. Tak ako to robil sv. Pavol.“

„Tak to som teda nevedel, ale budem sa snažiť, aby som bol lepším a tiež už nebudem biť svojich kamarátov, ale radšej im poviem, aby nerobili zle. A ešte dnes poprosím môjho kamaráta, aby mi odpustil. Už ho viac nebudem biť.“

Tak sa Karolko naučil, že nielen bitkou sa dá upozorniť na to, keď niečo robí zle. Niekedy stačí povedať alebo ukázať, ako sa máme správať. Posnažíte sa o to i vy deti?

SÚŤAŽ

Malý Karolko to zvládol, poprosil svojho kamaráta o odpustenie a ten mu odpustil. Ak aj vy ste niektorému kamarátovi niečo zlé urobili, a ešte ste ho nepoprosili o prepáčenie, tak to urobte čím skôr, aby z vás mal Ježiško radosť. A môžete nám o tom napísať alebo nakresliť a my vám za to pošleme pekný darček.

VÝROKY OTCOV

ZOZBIERALI POZORNÍ POSLUCHÁČI TEOLOGICKEJ FAKULTY V KOŠICIACH

VÝROKY OTCOV

Rozum prichádza s vekom, ale betár vek niekedy príde sám. (asi preto nechápeme právo)

U jasličiek v Betleheme boli prvý oravaci, bo všetky sošky sú oblečené do ich kroja. A kravička tiež hnedá – slovenské plemeno.

Niektorý vravia, že P. Mária sa tam zjavila na tom strome, na tamtom, ale ona nie je veвериčka, že skáče zo stromu na strom.

Sv. Tomáša sa už nič nespýtame, lebo je v nebi a telefón na neho nemáme. (zlé vysvetlenie jeho učenia)

Po dlhej dobe som pozeral správy, tu strelili, tam strelili... šak to nie sú správy, ale hororová tajnička. (čo sa to deje v tej spoločnosti)

Z prázdnej nádoby je ťažké niečo dostať. (tešte sa na skúšku)

Apoštoli neboli odvážny preto, že si dali ráno borovičku (rozprávanie o Petrovom prejave)

Keď ťa osloví nejaká skupina na námestí, aby si objímal celý svet jak hipisák, to ešte neznamená, že si kresťan. (rozprávanie o prorokoch...)

Sv. Ján apoštol bol humanista, napísal: Deti majte sa radi.... hipisáci by sa mu na krk vešali. (rozprávanie o prorokoch...)

Ak budete pri peniazoch chodte do Ázie... ne na dajaký ostrov Kukapuka (rozprávanie o prorokoch...)

Keby vás dievčatá dakto zavolať na rande na púšť, no ta nič moc, ešte tak Fričovský zámok. (samota na púšti)

Chlap rozlišuje medzi dobrým a zlým vtedy, keď prestane piť kakao a začne piť pivo.

Boh je ako Boží veľvyslanec... teda anjel je Boží veľvyslanec. (náuka o anjeloch)

Ako povedal Peter Ježišovi: „Chod' mi z očí satan...“ (aj majster tesár sa utne)

